

Република Србија

Аутономна Покрајина Војводина

ОПШТИНА БАЧКА ПАЛАНКА

Бачка Паланка

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
зауправљање миграцијама на територији општине Бачка Паланка
за период 2024.–2028. године

новембар 2023.године

САДРЖАЈ

УВОД

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА.....	1
ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА (ЛАП).....	1
РЕЗИМЕ	8
Поглавље 1.	9
ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ БАЧКА ПАЛАНКА	9
1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА	9
1.2. ИСТОРИЈА БАЧКЕ ПАЛАНКЕ.....	10
1.3. ДЕМОГРАФСКА СЛИКА ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА	10
1.4. ПРИВРЕДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА.....	11
1.5. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА (АДМИНИСТРАЦИЈА).....	12
Поглавље 2.	14
ПОДАЦИ О МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ	14
2.1. ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА	14
2.2. РЕАЛИЗОВАНИ ПРОЈЕКТИ	20
2.2.1. Донатори	26
2.3. УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА	28
2.4. ДИЈАСПОРА.....	31
Поглавље 3.	34
АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И ЗАКЉУЧЦИ	34
Преглед документације о ширем радном окружењу Error! Bookmark not defined.	34
Анализа стања (SWOTанализа)	38
Анализа заинтересованих страна	39
Поглавље 4.	44
ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ	44
Поглавље 5.	47
ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	47
Поглавље 6.	50
АКТИВНОСТИ – ЗАДАЦИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ЛАП-а	50
Поглавље 7.	64
РЕСУРСИ-БУЏЕТ	64
Поглавље 8.	64
ПРИМЕНА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА	64
Поглавље 9.	65
ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ	65

УВОД

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА

Поштовани суграђани,

"Локални акциони план за управљање миграцијама на територији Општине Бачка Паланка 2024-2028." је настао заједничким радом Комесаријата за избеглице Републике Србије, Општинског повереништва за избегла и интерно расељена лица, Одељења за финансије, Одељења за друштвене делатности Општине Бачка Паланка, Црвени крст општине Бачка Паланка, Центар за социјални рад општине Бачка Паланка, МУП-ПС општине Бачка Паланка као и Дом здравља „Др Младен Стојановић“ општине Бачка Паланка.

Општина Бачка Паланка је током ратних година процентуално, у односу на број становника, примила највише избеглица у Србији, да би се временом ти људи интегрисали у живот наше заједнице или се вратили у места пребивалишта у којима су живели пре рата. На тај начин се тренутно, према подацима Повереништва за избеглице, у Општини Бачка Паланка налази око 150 лица са избегличким статусом и 140 интерно расељених лица, то није претерано велики број, али ми морамо да водимо бригу о сваком свом грађанину, а нарочиту одговорност треба да имамо за оне који сами себи не могу да помогну. Избеглице и присилно расељени људи спадају пре свих у ту категорију. И због тога наша локална самоуправа планира да у наредном петогодишњем периоду реши њихове проблеме. Овај задатак није ни једноставан ни лак, али нас то још више обавезује да га решимо.

Локални акциони план за унапређење управљања миграцијама, анализира и дефинише чињенице и активности које су значајне за живот свих лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али који и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Овај документ посебно има у виду чињеницу да је управљање миграцијама нераскидиво повезано са питањима економског и социјалног развоја локалне заједнице, као и циљевима популационе политике. У том смислу, Општина Бачка Паланка предлаже овај акциони план у сврху креирања планске базе која ће омогућити системско решавање уочених проблема у области управљања миграцијама, уз нагласак да ће главни правац деловања бити усмерен на стварање друштвено и економски прихватљивог амбијента, у ком је могуће искористити позитивне утицаје које миграције могу имати на развој локалне заједнице, уз ублажавање њихових негативних ефеката.

Општина Бачка Паланка овим документом изражава пуну спремност за реализацију пројеката и планова, који су представљени у специфичним циљевима Локалног акционог плана. Обједињавањем свих релевантних актера у локалној заједници, кроз сталне активности Савета за миграције, створена је могућност за координацију и активно праћење проблема, као и за реализацију циљева Локалног акционог плана. Коначни циљ, коме се приближавамо кроз овај Локални акциони план, а коме општина Бачка Паланка у свом деловању увек тежи, јесу изједначавање са локалним становништвом и пружању једнаких шанси и могућности и једнака права свих становника који живе или су привремено смештени на њеној територији.

Локални акциони план за управљање миграцијама, израђен је са циљем да допринесе унапређењу квалитета живота различитих категорија миграната којима је из

више разлога потребна помоћ у задовољавању основних животних потреба које они на други начин не могу задовољити, како би се створили услови за њихову трајну интеграцију. Овим документом дотаћи ћемо и тему циркуларних миграција као легалних миграција нашег становништва и повезивање са дијаспором као развојним ресурсом.

Локални акциони план, ствара могућност да се сви проблеми решавају плански, у складу са идентификованим потребама корисника на различитим нивоима, а на основу доброг познавања и дефинисања приоритетних потреба и постојећих ресурса. Локални акциони план, доноси се на период од пет године, за чије ће се остварење у планираном временском периоду обезбедити неопходни финансијски и кадровски ресурси.

Као човек који има високо изражен сензибилитет за невоље нашег избеглог и интерно расељеног народа, настојаћу и трудићу се да се Локални акциони план за управљање миграцијама у потпуности реализује, на корист и добробит свих наших суграђана. Захваљујемо се свим учесницима у изради овог документа, са веровањем даће он бити основа за успешну реализацију планираних активности, а нарочито за остваривање наведених циљева који су у њему садржани, и побољшање услова живота друштвених група на које се односи.

Бачка Паланка, новембар 2023. године

Председник општине
Бранислав Шушница

ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА (ЛАП)

Локални акциони план за управљање миграцијама представља:

- Оперативни план за решавање питања и унапређење положаја различитих мигрантских група - избегла лица, ИРЛ, повратници, лица из трећих земаља (тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса), жртве трговине људима и економски мигранти.
- Спона између централне и локалне политике.
- Скуп средњорочних мера које локалне власти планирају да имплементирају како би решили проблеме са којима се суочавају мигранти кроз постављање специфичних циљева и начина за мерење резултата њиховог спровођења
- Договор о плану промене на локалу као резултат консултација и званични документ града/општине.
- Може да се односи и на локално становништво које је изложено миграцијама (унутрашње миграције, депопулација, дијаспора)
- Алат за добијање средстава

У овом документу под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја различитих мигрантских група подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене у свом локалном окружењу у периоду од 2024.-2028.године намеравамо да остваримо а које су од значаја за живот избеглих, интерно расељених лица (ИРЛ), повратника по Споразуму о реадмисији (у даљем тексту повратници), тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у локалној заједници као и планирању и реализацији Локалног акционог плана. Локални акциони план за управљање миграцијама посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

Под **мигрантским групама** у оквиру овог документа подразумевају се:

- **Избеглице** - Избеглица је, према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), особа која је из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати.Избеглица је, сходно Закону о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 – СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10), лице које је услед догађаја у периоду од 1991. до 1998. године и њихових последица избегло или прогнано из бивших југословенских република на територију Републике Србије. Статус избеглице у Републици Србији, Комесаријат за избеглице и миграције РС признаје у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС“, број 18/92, „Службени лист СРЈ“, број 42/02 – СУС и „Службени гласник РС“, број 30/10). Под избеглим и прогнаним лицима, у овом документу се подразумевају сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова, због рата на просторима

бивших југословенских република, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус држављана Републике Србије али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Према Попису избеглица 1996. године на територији Републике Србије је било 537.937 лица са овим статусом. Од тада је њихов број значајно смањен и то за више од 80%, па у Републици Србији тренутно борави 26.502 избеглих лица. Смањење броја избеглица углавном је резултат њихове интеграције у Републици Србији. Од 537.937 избеглица и 79.791 ратом угрожених лица, регистрованих на Попису из 1996. године, више од 350.000 лица стекло је држављанство Републике Србије што представља највећи процес интеграције избеглица у савременој Европи.

- **Интерно расељена лица (ИРЛ)** су она лица која су била присиљена да напусте своје домове али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућност њихове међународне заштите су ограничене. Иако их за разлику од избеглица не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. У овом документу, под интерно расељеним лицима се подразумевају лица која су 1999. године услед бомбардовања напустила територију Косова и Метохије и пријавили боравак на територији Републике Србије а који поседују легитимацију интерно расељеног лица. Комесаријат за избеглице и миграције је 2000. године у сарадњи са Високим комесаријатом Уједињених нација за избеглице (UNHCR) организовао Попис интерно расељених са АП Косова и Метохије, када је регистровано 187.129 лица. У периоду од 2000. до 2005. године, са АП Косова и Метохије је расељено још око 20.000 лица, тако да је крајем 2005. године број интерно расељених лица у Републици Србији без АП Косова и Метохије износио 209.021 лице. У 2021. години у Републици Србији је живело 196.140 лица расељених са АП Косова и Метохије¹.
- **Повратници по споразуму о реадмисији** су држављани Републике Србије за чији повратак је надлежни орган дао сагласност по основу Споразума о реадмисији који је закључила Република Србија. То су лица која су добровољно или присилно враћена у државу порекла из држава у којима су неосновано боравили (одбијен захтев за азил, истекла виза и сл.), на основу Споразума о реадмисији између Европске уније и Републике Србије. Овим Споразумом који је ступио на снагу 01.01.2008. године, уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или су престале да испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице. Спречавањем нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по споразуму о реадмисији представљају један од услова Србије за Белу Шенген листу. У циљу испуњавања својих услова, Република Србија је усвојила Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године („Службени гласник РС“, број 15/09). Усвојен је Акциони план за спровођење Стратегије

¹ Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2021. годину, стр. 53

реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010.годину.Према евиденцији Министарства унутрашњих послова, у 2021. години, примљено је 1.419 захтева за реадмисију, од тога броја 1.087 захтева је добило сагласност, а повратак је остварило 777 држављана Републике Србије. Од укупног броја примљених захтева за реадмисију у 2021. години, 52,9 % захтева поднето је из СР Немачке. Што се полне структуре тиче, 65,7 % лица су чинили мушкарци.Када је у питању старосна структура, пунолетна лица чине 70,8%, а малолетна 29,3 %².

- **Тражиоци азила** су странци који су поднели захтев за азил на територији РС о којем није донета правоснажна одлука (у складу са Законом о азилу и привременој заштити). То значи да су та лица, у складу са важећом законском регулативом, на територији Републике Србије затражила неки видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил, Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара.Република Србија је због географског положаја који заузима значајно транзитно подручје миграната из Азије и Африке на путу ка Европској унији. Из тог разлога је и једна од земаља које су највише погођене „мигрантском кризом”, будући да се налази на Балканској мигрантској рути. У 2021. години било је 2.306 издатих потврда о регистрацији странца који су изразили намеру да поднесу захтев за азил у Републици Србији. Од тог броја било је 2.081 мушкараца (1.622 пунолетних и 459 малолетних) и 225 жена (155 пунолетних и 70 малолетних). Највећи број долази из Авганистана (44%), Сирије (20%) и Бурундија (6%). Од укупног броја малолетника којих има 529, малолетници без пратње чине 11% (58 дечака и 2 девојчице). У 69,77% случајева, намера за азил изражена је у Подручним полицијским управама, док је 19,21% намера изражено на граничним прелазима³.Треба истаћи да је за највећи број тражилаца азила обустављен поступак, с обзиром да већина лица наставља да мигрира даље, не сачекавши првостепену одлуку о захтеву за азил.

Привремена заштита се одобрава одлуком Владе у случају масовног прилива расељених лица која се не могу вратити у државу свог порекла или државу уобичајеног боравишта. Влада Републике Србије, на седници одржаној дана 16.03.2023. године донела Одлуку о допуни Одлуке о пружању привремене заштите у Републици Србији расељеним лицима која долазе из Украјине ("Службени гласник РС" број 21/2023), којом се трајање привремене заштите расељеним лицима која долазе из Украјине продужава у трајању до 18. марта 2024. године. Влада Републике Србије је на седници одржаној дана 17. марта 2022. године, усвојила Одлуку о пружању привремене заштите у Републици Србији расељеним лицима која долазе из Украјине и Закључак којим је усвојен План прихвата држављана Украјине и угроженог становништва који су напустили Украјину или у њу не могу да се врате услед оружаних дејстава.

- **Мигранти у потреби без утврђеног статуса** су лица која су на територију

² Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2021. годину, стр. 39

³ Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2021. годину, стр. 37

Републике Србије ушла из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18.јуна 2015.године основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри 5 ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције РС. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањима мешовитих миграционих токова.

- **Економски мигранти** - Значајан обим миграција у савременом свету подстакнут је, пре свега, економским мотивима, попут потраге за послом или у циљу побољшања животног стандарда и услова живота. Због своје географске распрострањености и бројности, економске миграције представљају један од најбитнијих видова мобилности становништва. Миграције становништва, као саставни део процеса глобализације, утичу на тржиште рада кроз мобилност радне снаге између различитих континената, регина и држава, као и унутар њих. Исто тако, овај процес утиче и на међународну миграцију послова, а подстакнут је неретко финансијским кризама и асиметријом у развоју економских блокова. Према најновијем извештају Међународне организације за миграције уочен је пораст међународних миграција у складу са савременим трендовима. Тако је 2019.године број међународних миграната у свету процењен на 272 милиона, што представља 3,5% светске популације. У односу на почетак новог миленијума, број мигранат у свету је повећан за 122 милиона, а њихов удео у укупном броју становника за свега 0,7%. Према истом извештају, број економских миграната у 2019.години износио је 168 милиона, односно 62% укупног броја међународних миграната који су послали чак 689 USD (што је у односу на почетак миленијума петоструки износ). Република Србија је традиционално земља емиграције, али и имиграције и транзитних миграција. У овом документу поред наведених категорија миграната, а као последица друштвене и економске транзиције осврнућемо се и на циркуларне миграције као легалне миграције и њихов развојни сегмент, а од значаја за локалну заједницу неопходно је и дефинисање дијаспоре као развојни ресурс и њен утицај на локалну средину.
- **Циркуларна миграција** представља привремено и обично понављајуће кретање лица између матичне области и области дестинације, обично у сврху запослења. Она представља устаљени образац мобилности становништва, било да се ради о међудржавној или рурално-градској.
- **Дијаспора** означава припаднике једног народа који живе одвојено од матице. Према Закону о дијаспори и Србима у региону (члан 2. став1.), дијаспора обухвата држављане Републике Србије који живе у иностранству, припаднике српског народа и исељенике са територије Републике Србије и из региона, као и њихове потомке.
- **Жртве трговине људима** – Трговина људима је озбиљно кривично дело и

повреда људских права и дефинисано је као такво у међународном и домаћем праву. Трговина људима је облик модерног ропства. Кривично дело је почињено када трговац људима употреби насиље, превару или присилу да контролише друго лице са циљем, на пример, његовог укључивања у сексуалне активности или за заопшљавање или давање услуга. Трговина људима може али и не мора укључивати транспорт на другу локацију. Лица се могу сматрати жртвама трговине људима без обзира да ли су експлоатисана у граду где живе или су превезена са циљем њихове експлоатације, да ли су се претходно сложила да раде са трговцем људима, да ли су учествовала у извршењу кривичног дела што је дошло као последица њихове експлоатација.

Стратешки оквир плана одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним **Националном стратегијом за управљање миграцијама** („Службени гласник РС“, бр. 59/09), **Стратегијом за управљање економским миграцијама** („Службени гласник РС“, бр. 21/20) другим националним стратешким документима од значаја за ову област. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај план узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење ЛАП-а за управљање миграцијама овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за управљање миграцијама (у даљем тексту ЛАП) за општину Бачка Паланка доноси се за период од пет година (2024–2028. година). Процес израде ЛАП-а за општину Бачка Паланка спроведен у току новембра 2023. године.

Процес израде **Локалног акционог плана за управљање миграцијама** за општину Бачка Паланка заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- ✓ *Локални* – спроведен у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- ✓ *Партиципативан* – укључује различит битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната без утврђеног статуса у потреби у локалној заједници;
- ✓ Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната без утврђеног статуса у потреби;
- ✓ Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- ✓ Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- ✓ Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса израде **Локалног акционог плана за управљање**

миграцијама за општину Бачка Паланка, коришћени су различити извори и начини прикупљања података: резултати анкете о потребама избеглих и интерно расељених лица, резултати интервјуа са потенцијалним корисницима, резултати састанака са локалним актерима, Резултати из Упитника за породице избеглих и интерно расељених лица спроведеног по налогу Комесаријата за избеглице и миграције РС, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице и миграције РС, Општинског повереништва за избеглице, Црвеног крста, локалних невладиних организација и сл.

ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

У циљу израде Локалног акционог плана за управљање миграцијамау општиниБачка Паланка, а у складу са чланом 12.Закона о управљању миграцијама, је Саветзамиграције Општине Бачка Паланкакао и Комисија за израду Локалног акционог плана за управљање миграцијама на територији Општине Бачка Паланка.

Савет за миграције чине представници локалне самоуправе као носиоци процеса израде овог документа, укључујући и повереника за избеглице, као и институције система које се на локалном нивоу баве питањима различитих категорија миграната, невладине организације на локалном нивоу.

Улога Савета за миграције је да:

- прати и извештава Комесаријат за избеглице и миграције РС о миграцијама на територији Бачка Паланка;
- прикупља и обезбеди потребне податке о циљним групама и социјалним актерима у систему подршке у сфери управљања миграцијама;
- примењује усвојене методе планирања у управљању миграцијама;
- дефинише циљеве и правце развоја, као и да сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- предлаже програме, мере и планове активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама на територији Општине Бачка Паланка;
- предузима активности како би се створили услови за благовремено реаговање у случају задржавања већег броја миграната на територији општине у покушају илегалног прелаза границе;
- одређује лица испред свих надлежних институција која ће бити задужена за поједине мере у случају повећаног броја миграната;
- координира радом органа на локалном нивоу на локалном нивоу чији је рад значајан за област управљања миграцијама;
- предузима потребне мере на хигијенско, санитарној, социјалној и свакој другој врсти заштите миграната и становништва;
- на захтев Комесаријата омогући Поверенику за избеглице и миграције да се стави на располагање Комесаријату, а у складу са потребама и распоређен на територији Републике Србије и да се одазове обукама које организује Комесаријат,

Чланови Савета за миграције су:

1. Милорад Париповић, председник Савета,

2. Никола Лалић, заменик председника Савета,
3. Вера Петровић, члан(Центар за социјални рад Општине Бачка Паланка)
4. Бранислав Шобот, члан (Црвени крст),
5. Небојша Буха, члан(ПС у Бачкој Паланци),
6. Здравка Мерњик, члан (Повереник),
7. Др Драгана Пилиповић, члан (Дом здравља „Др Младен Стојановић“ Бачка Паланка)
8. Вера Жарковић, члан, (запослена у Општинској управи),
9. Мирослав Манић, члан (Гранична полиција Бачка Паланка).

У циљу израде ЛАП-а образована је **Комисија за израду Локалног акционог плана** за управљање миграцијама на територији Општине Бачка Паланка за период 2024-2028 године у саставу:

1. Бранислав Шушница, председник
2. Здравка Мерњик, члан
3. Вера Жарковић, члан
4. Никола Лалић, члан
5. Милкица Петржљан, члан
6. Тања Торовић, члан
7. Јасминка Поповић, члан
8. Јелена Малиновић, члан
9. Милорад Париповић, члан,
10. Војислав Зубац, члан
11. Драгана Пилиповић, члан
12. Мирослав Павловић, члан
13. Бранислав Шобот, члан
14. Бранка Дујовић, члан
15. Небојша Буха, члан

Чланови Комисије ЛАП-а који се баве решавањем проблема избеглица, интерно расељених лица, повратника, економских миграната, тражилаца азила и дијаспоре у Општини Бачка Паланка су представници:

- Локалнесамоуправе,
- Повереништва за избеглице,
- Центра за социјални рад,
- МУП – ПС Бачка Паланка
- Дома Здравља „Др Младен Стојановић“, Бачка Паланка
- Црвеног крста, Бачка Паланка

Улога Комисије била је да:

- обједини податке о потребама и проблемима са којима се на територији Општине Бачка Паланка сусрећу избегла и прогнана ица.
- на темељу наведених података, а у складу са реалним могућностима свих релевантних чинилаца, сачини предлог ЛАП-а,

- координира све активности везане за извештавање поводом ЛАП-а, на седници Општинског већа, радних тела Скупштине општине и седници Скупштине општине,
- обавља и друге активности и послове од значаја за израду ЛАП-а.

Захваљујемо се свим члановима Комисијена учешћу у процесу планирања и израде ЛАП-а за управљање миграцијама на територији Општине Бачка Паланка у периоду 2024. -2028. година.

Остали актери укључени у сам процес локалног акционог планирања су били представници/це различитих институција и установа са територије Општине Бачка Паланка, организација и група. Посебну захвалност изражавамо Комесаријату за избеглице и миграције Републике Србије и Председнику Општине Бачка Паланка. Подршку за израду локалних акционих планова за управљање миграцијама Комесаријат је обезбедио у оквиру пројекта "Јачање капацитета и партнерства за управљање миграцијама у Србији", за који је средства обезбедила Влада Швајцарске, посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC) и Међународне организације за миграције (IOM).

РЕЗИМЕ

ЛАП је плански документ усмерен на проналажење ефикасних и одрживих решења за питања избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, лица која су добила азил, ирегуларних миграната, радника миграната, дијаспоре и Срба у региону. Овај документ је усмерен према свим особама које су биле изложене присилним миграцијама и егзистенцијалним потешкоћама које то ствара, а живе на територији општине Бачка Паланка, с напоменом да се први пут овај локални плански документ не односи само на угрожене категорије миграната и различите видове помоћи у њиховом збрињавању, већ и на домицилно становништво, с обзиром на развојну компоненту миграција, односно улогу коју процес управљања миграцијама може имати у свеукупном економском и социјалном развоју локалне заједнице.

Заснован је на свеобухватној анализи ситуације који изражава дугорочна опредељења локалне самоуправе да побољша услове живота и могућности за интеграцију свих наведених мигрантских група у локалну заједницу. Према подацима Повереништва за избеглице Општине Бачка Паланка 2020. године на евиденцији се налазило 50 избеглих и 140 интерно расељених лица. Приметна је тенденција смањивања броја избеглих лица са активним статусом услед повратка у земљу порекла, смрти и мањим делом добивањем држављанства Републике Србије. Ипак, број лица, укључујући и оне који су добили држављанство Републике Србије, али се и даље налазе у стању социјалне потребе, је далеко већи и управо то је један од значајних разлога доношења ЛАП-а.

Према доступним подацима, од потписивања Споразума о реадмисији ЕУ 2007. године, у Општину Бачка Паланка се вратило 16 држављана Србије, који нису имали, или су изгубили основ боравка. Од тога броја, преко канцеларије за реадмисију која се налази на аеродрому „Никола Тесла“ враћено је 9 особа, док је кроз програме организованог повратка које је реализовао ИОМ у Општину Бачка Паланка враћено 7

особа, углавном из Немачке (програм GARP). Према расположивим подацима после 2018. године није забележен ни један случај повратка по овом основу на територију општине Бачка Паланка.

Овај локални акциони план је усклађен са циљевима Националне стратегије за управљање миграцијама („Службени гласник РС“, бр. 59/09) и Стратегијом за управљање економским миграцијама („Службени гласник РС“, бр. 21/20). Њиме се дефинишу циљеви и приоритети и утврђују мере које ће се реализовати како би се достигли постављени циљеви и омогућило одрживо побољшавање услова живота и могућности за интеграцију избеглих, интерно расељених и повратника у локалну заједницу, као и препознавање развојног потенцијала и свеукупног утицаја које имају миграције, пре свега кроз утицај на локалну средину, демографију и ефекте на тржишту рада.

Поглавље 1.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ БАЧКА ПАЛАНКА

1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА

Општина Бачка Паланка се налази у Србији, у АП Војводини и спада у Јужно-бачки округ. Бачкопаланачка општина захвата пространу површину југозападне Бачке од 579 км², што значи да припада скупини, по површини, већих општина у Војводини. На њеној територији се налази 14 насеља (Бачка Паланка, Челарево, Обровац, Товари-шево, Карађорђево, Младеново, Нова Гајдобра, Гајдобра, Силбаш, Деспотово, Пивнице, Параге, Нештин и Визић). Географски положај Бачке Паланке је веома повољан, јер се налази поред Дунава, европске речне артерије и на раскрсници важних друмских сао-браћајница. У географском погледу река Дунав спаја Општину са Европом и Црним морем, а мрежа путева са Новим Садом, Сомбором, Суботицом, Шидом и Републиком Хрватском (односно са Илоком и Вуковаром).

Прилог бр. 1 – Географски положај Општине Бачка Паланка

Мрежом магистралних, регионалних и локалних путева у дужини од око 300 км повезана су сва насеља у општини, с нагласком да се два насељена места (Нештин и

Визић) налазе у Срему, док се остала насеља налазе у Бачкој. Због свог положаја, добре инфраструктурне повезаности и повољних климатских услова (Панонска равница, река Дунав и обронци планине Фрушке Горе) Бачка Паланка има услове за развој туризма, али до сада сви њени потенцијали у овој области нису у потпуности афирмисани, тако да се тек очекује видљивији напредак.

Општина Бачка Паланка се граничи са осам општина од којих се четири налазе у Бачкој (Бач, Оџаци, Врбас и Бачки Петровац), три у Срему (Шид, Сремска Митровица и Беочин), и јужно од Дунава са Републиком Хрватском.

По свом положају на мрежи путева у региону, Општина Бачка Паланка се налази на тромеђи Хрватске, Босне и Херцеговине (Републике Српске) и Србије.

Бачка Паланка се налази 40 км западно од Новог Сада, 122 км северо-западно од Београда, 107 км јужно од Суботице.

Просечна надмоска висина Општине Бачка Паланка износи око 80 м. Територија општине налази се у умереноконтиненталном, климатском појасу.

Заштићена природна добра на територији Општине Бачка Паланка

- Специјални резерват природе «Карађорђево»;
- Парк природе «Тиквара»;
- Споменик природе «Парк челаревског дворца» - дворца Дунђерски;
- Специјални резерват природе «Багремара».

1.2. ИСТОРИЈА БАЧКЕ ПАЛАНКЕ

Данашње име града Бачка Паланка први пут се може поуздано везати за годину 1593. Израз Паланка је иначе латинског порекла и значи утврђење опасано палисадом.

Осамнаести век био је период утемељивања данашњег града, а деветнаести му је донео јачање у политичком и привредном погледу.

Од времена када је на месту данашњег града први пут подигнута турска паланка – утврђење, оно је неколико пута подизано и рушено и називао је Илочком, Старом, Новом и Немачком Паланком. Тек 1918. године успостављањем прве Југославије, град је добио пуно данашње име, Бачка Паланка.

Привреда почиње да се развија у XVIII веку (производња игле, прерада дувана, производња свиле и прерада кудеље). У XIX веку развија се прерада дрвета. Пошта је основана 1828. године. Пристаниште је изграђено 1867. године, прво кредитно друштво и телеграф 1869. године, штампарију је добила 1881. године. У Паланци је железничка пруга изграђена 1856. године, а телефон почео са радом 1904. године.

1.3. ДЕМОГРАФСКА СЛИКА ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА

У Општини Бачка Паланка према новом попису из 2022. године и према прелиминарним подацима Републичког завода за статистику, има **48667 становника**, што је знатно мање него што је било забележено пописом из 2011. године, када је тај

број био 55528 становника. Полна структура становништва је приказана на графикону бр. 2. Види се да је незнатно већи број **жена 25306 (52%)**, у односу на број **мушкараца 23361 (48%)**.

Прилог бр.2 Полна структура становништва Општине по попису из 2022. године

Општина Бачка Паланка је мултинационална, мултикултурална имултиконфесионална средина. Те вредности и различитости се и данас негују и чувају. Више од две трећине становништва бачкопаланачке општине чине Срби и имамо податак да су се (80%) према попису из 2022. године изјаснили као Срби. Остале веће групације народа су Словаци, Мађари и Роми. По попису из 2022. године приметан је пад становништва код припадника свих националних мањина, осим припадника ромске популације. Национална разноликост живља се ни у једном тренутку, запоследњих педесетак година, није показала као негативни фактор организовања и тока живота свакодневице. Напротив, остварен је животни амбијент у којем је лепо живети и радити.

1.4. ПРИВРЕДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА

Према подацима из 2022. године у Општини Бачка Паланка укупно је регистровано 2327 фирми. У Општини ради 24217 људи, од чега значајан део представљају индивидуални пољопривредни произвођачи. На територији Општине Бачка Паланка послују: метална, машинска, кожна, текстилна, пољопривредна, електроинсталацијска, електрометална и прехранбена индустрија.

У Бачкој Паланци највећа и најуспешнија предузећа су: «Tarkett», највећи прозвођач подних облога у Европи; «Carlsberg» Пивара у Челареву, Фабрика слада «СУФЛЕ», «ФЕРТИЛ», производња вештачког ђубрива, «НЕКТАР» прехранбена индустрија «ПОДУНАВЉЕ» Челарево, предузеће које се бави пољопривредом, „Real knitting“ производња плетених и кукичаних чарапа, „Plattner“ продаја моторних уља и мазива, „Div trade“ производња џамбо врећа за паковање, „Aling-conel“ производња електроинсталационог материјала итд.

Висок је степен искоришћености плодних површина, око 46000 ха, у којој је ратарско-повртарска производња доминантна.

Постоје велики производни потенцијали у области пољопривреде уопште, који би уапуређењем аграра дали значајне резултате у производњи хране на овом подручју.

Општина Бачка Паланка посебну пажњу посвећује заштити од еолске ерозије и

сходно томе већ неколико година споводи реализацију пројекта «Подизање пољезаштитних појасева».

Привредни тренд у нашој општини је све веће учешће сектора услуга у областима финансија, осигурања и трговине. Инвестиција има, али очигледно не у довољној мери да се превазиђу привредни проблеми. Услугне делатности су добро развијене, док пољопривреда и индустрија имају сразмерно малу заступљеност у привредној структури.

Предности Бачке Паланке

- излаз на највећу европску реку Дунав;
- близина Новог Сада (највеће привредно средиште и тржиште Војводине);
- близина границе са Републиком Хрватском и Босном и Херцеговином (Републиком Српском);
- присуство мултинационалних компанија;
- развијен приватни сектор;
- велики људски ресурси;
- висок проценат образованог становништва.

Проблеми Бачке Паланке

Поред свих набројаних предности и постигнућа, Бачка Паланка има и низ проблема који су специфични и својствени како самој општини, тако и другим општинама у Србији, односно Војводини:

- недостатак неопходних системских законапотребних за бржи развој, успорен процес децентрализације власти и фискалне децентрализације, скупа кредитнасредства и споро увођење мера које подстичу отварање, рад и развој малих и средњих предузећа;
- недостатак урбанистичких планова;
- пад укупног броја становника, ниска стопа наталитета, негативан природни прираштај и висок индекс старења;
- велики број незапослених међу којима су доминантне жене и омладина;
- велики број избеглица и интерно расељених лица, те повратника, који нису удовољној мери интегрисани.

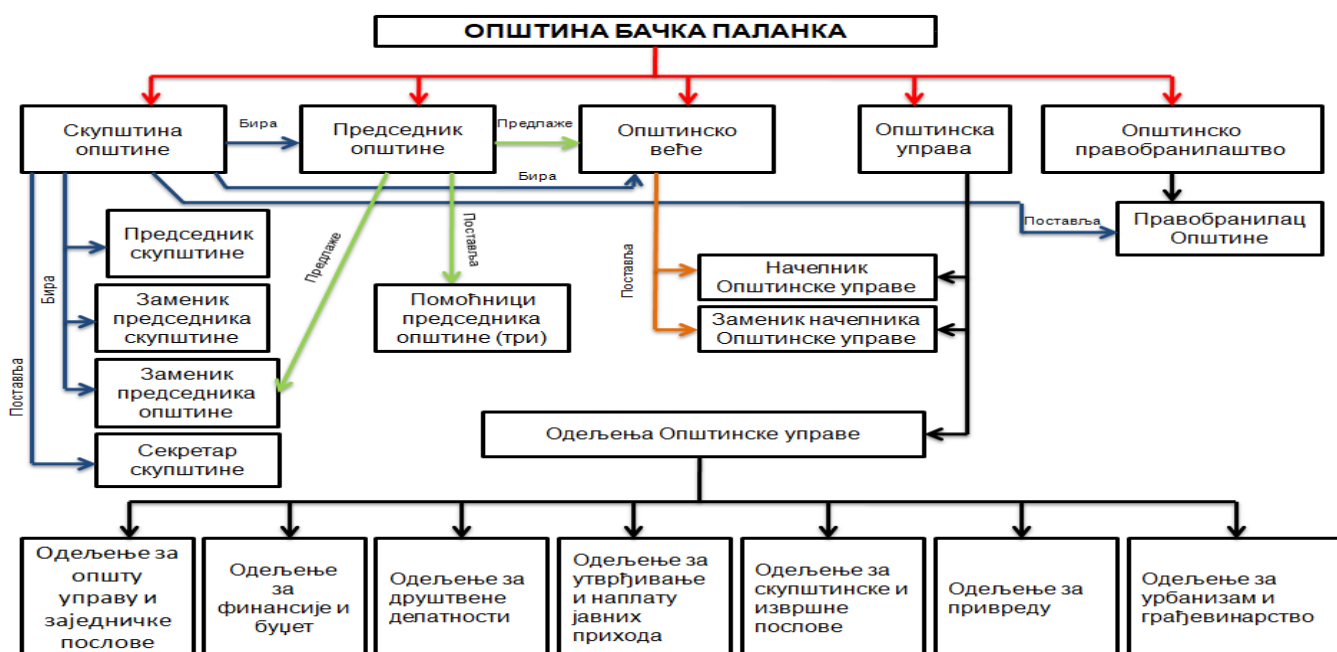
1.5. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА (АДМИНИСТРАЦИЈА)

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији општине Бачка Паланка за период 2024.-2028.

Органи Општине Бачка Паланка су:

- **Скупштина општине** са 43 одборника,
- **Председник општине,**
- **Општинско веће општине,**
- **Општинска управа општине** коју чине:
 1. Одељење за општу управу и заједничке послове,
 2. Одељење за финансије и буџет,
 3. Одељење за привреду,
 4. Одељење за друштвене делатности,
 5. Одељење за урбанизам и грађевинарство,
 6. Одељење за скупштинске и извршне послове,
 7. Одељење за утврђивање и наплату јавних прихода,
 8. Помоћници председника Општине.

Посебним актом о организацији и систематизацији радних места се одређују унутрашње организационе јединице Општинске управе. У оквиру основних организационих јединица (одељења) образоване су мање организационе целине (службе).

Повереништво за избегла и интерно расељена лица припада Одељењу за друштвене делатности и у њему посао обавља један извршилац (повереник за избегла и прогнана лица).

ПОДАЦИ О МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ

2.1. ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА

Према подацима Повереништва за избеглице и миграције за Општину Бачка Паланка, на територији ове Општине је од почетка ратних дејстава на просторима бивше СФРЈ укупно регистровано 19184 лица.

Структура ових лица, која су регулисала статус на територији Општине Бачка Паланка је следећа:

- Укупно **19.184 лица** је остварило статус избеглог лица на територији;
- регистровано је укупно **143** интерно расељених лица са простора Косова и Метохије;
- са активним избегличким статусом тј. са избегличком легитимацијом као јединим личним документом **око 50 лица**

Ипак, због великих осцилација, дневних миграција, промена статуса (пријема у држављанство) и других варијабилних фактора током претходних година тај број је стално варирао.

Према подацима Општинског штаба за прихват, збрињавање избеглица и

хуманитарну помоћ од почетка ратних дејстава у бившим републикама СФРЈ па до данас, кроз Општину Бачка Паланка је у транзиту прошло преко 50.000 избеглих лица.

Први прилив избегличких популација се десио 1991. и 1992. године због почетка ратних дејстава, прво у Републици Хрватској, а после тога и у Босни и Херцеговини. Следећи велики талас доласка избеглица је био 1995. године услед војних акција хрватске војске „Бљеска“ и „Олује“ у Републици Хрватској и пада западнокрајишких општина у Босни и Херцеговини.

Последњи велики талас доласка избеглица је био у току 1997. или 1998. године након такозване „Мирне реинтеграције“ Републике Српске Крајине у државну целину Републике Хрватске.

Интерно расељена лица на територију Општине Бачка Паланка су дошла у другој половини 1999. године након потписивања «Кумановског мира».

Повратници по основу Споразума о реадмисији с Европском унијом су се почели враћати у Општину Бачка Паланка од 2007. године.

Од укупног броја лица која су остварила статус избеглице или регистрована као интерно расељена лица са К и М преко 99% је смештено приватно, код рођака и пријатеља, неки у своје објекте уколико су успели да их обезбеде, а највећи број су подстанари.

Ради добијања што прецизније слике о стању у овој области обављено је неколико великих акција у организацији Комесаријата за избеглице и миграције и УНХЦР-а, а оне су:

РЕВИЗИЈА ИЗБЕГЛИЧКИХ СТАТУСА 1994. ГОДИНЕ, која је касније променом ратне ситуације на терену изгубила на свом значају и постала непримењива у пракси.

Прилог бр. 3 Попис избеглица по пописним годинама

ПОПИС ИЗБЕГЛИЦА ОБАВЉЕН 1996. ГОДИНЕ

СТАРОСНА СТРУКТУРА	ПОПИС 1996
0-6	152
7-14	662
15-18	722
19-65	6191
Преко 66	2308

ПОЛНА СТРУКТУРА	ПОПИС ИЗ 1996
Мушкарци	4496

Жене	5539

ОБРАЗОВАЊЕ	ПОПИС ИЗ 1996
Без школе	2208
Непотпуна основна школа	552
Основна школа	2408
Средња школа	4387
Виша школа	241
Висока школа	239
Магистар	0
Доктор наука	0

РАДНИ ОДНОС	ПОПИС ИЗ 1996
Студент/ученик	1204
Запослен	1199
Повремено запослен	1303
Пензионер	1321
Незапослен	5008

ПОПИС ИЗБЕГЛИЦА ОБАВЉЕН 2001. ГОДИНЕ,

СТАРОСНА СТРУКТУРА	ПОПИС 2001
0-6	128
7-14	534
15-18	572
19-65	5054
Преко 66	1868

ПОЛНА СТРУКТУРА	ПОПИС ИЗ 2001
Мушкарци	3653
Жене	4503

ОБРАЗОВАЊЕ	ПОПИС ИЗ 2001
Без школе	1794

Непотпуна основна школа	448
Основна школа	1957
Средња школа	3575
Виша школа	187
Висока школа	195
Магистар	0
Доктор наука	0

РАДНИ ОДНОС	ПОПИС ИЗ 2001
Студент/ученик	1076
Запослен	969
Повремено запослен	1011
Пензионер	1061
Незапослен	4039

РЕГИСТРАЦИЈА – РЕВИЗИЈА ИЗБЕГЛИЧКИХ СТАТУСА РАЂЕНА 2004/2005 ГОДИНЕ

СТАРОСНА СТРУКТУРА	ПОПИС 2004/2005
0-6	31
7-14	135
15-18	146
19-65	1260
Преко 66	470

ПОЛНА СТРУКТУРА	ПОПИС ИЗ 2004/2005
Мушкарци	994
Жене	1048

ОБРАЗОВАЊЕ	ПОПИС ИЗ 2004/2005
Без школе	448
Непотпуна основна школа	113
Основна школа	486
Средња школа	906
Виша школа	49
Висока школа	40
Магистар	0

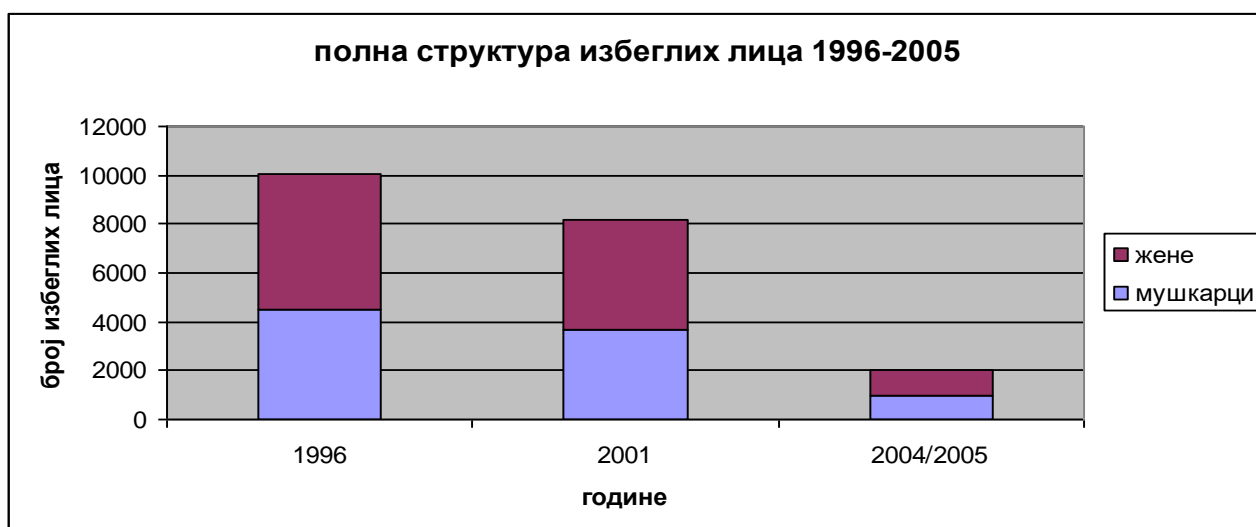
Доктор наука	0
--------------	---

РАДНИ ОДНОС	ПОПИС ИЗ 2004/2005
Студент/ученик	252
Запослен	247
Повремено запослен	76
Пензионер	268
Незапослен	1024

Прилог бр. 4 - Преглед броја избеглих лица на територији Општине Бачка Паланка у периоду 1996-2005

Прилог бр. 5 - Полна структура избеглих лица на територији Општине Бачка Паланка у периоду 1996-2005

У бази Повереништва Општине Бачка Паланка налази се укупан број избеглица и прогнаних лица који су регистровани у Повереништву од 1991. године до данас, што значи сва лица која су добила и имала избеглички статус у Општини Бачка Паланка. Нека од тих лица су свој статус укинула због:

- добијања држављанства Републике Србије, узимања личне карте и останка овде,
- одласка или пресељења на другу општину или у иностранство,
- повратка у место претходног пребивалишта,
- нека лица су преминула.

Сва ова лица се и даље налазе регистрована у бази података Повереништва само сада као активна (још у избегличком статусу) или пасивна (без статуса), без обзира на то да ли су се одазивала на пописе или не.

Од укупног броја лица која су остварила статус избеглица на територији Општине Бачка Паланка, а укинула су свој статус, велики број се вратио у претходно место пребивалишта и то углавном у Босну и Херцеговину, тако да наша општина предњачи по повратку, пре свега захваљујући чињеници да је велики број избеглица дошао из западно крајишких општина (Дрвар, Босански Петровац, Гламоч, Грахово). Овако велики повратак у наведене општине је остварен добром организацијом преко Комесаријата за избеглице и миграције и Одељењем за координацију повратка УНХЦР-а, подршком повратака у виду превоза ствари и доделом повратничког пакета, а и чињеницом да у тим општинама српска популација има већину на локалном нивоу, тј. остварује власт.

Што се тиче повратка у Републику Хрватску исти није на задовољавајућем нивоу из много разлога (необновљена имовина, невраћена станарска права, немогућност запошљавања, дискриминаторска политика према повратницима, постојање тајних спискова и оптужница – питање безбедности, разлика између званичног става Хрватске државе и спровођење повратка у пракси, опструкције на локалном нивоу).

Још је гора ситуација са интерно расељеним лицима са Косова и Метохије, јер се код њих уопште не може говорити о повратку у раније место пребивалишта.

Добар број избеглих лица која су остварила избеглички статус на територији Општине Бачка Паланка је мигрирао у оквиру Републике Србије и то углавном у Војводину, Нови Сад са околним местима, Београд и његову околину.

Одређени број избеглих лица је отишао у треће земље, док је нажалост велики број лица у току избеглиштва преминуо.

Највећи број лица (а што су показивали спровођени пописи и анкете) се одлучио да се интегрише у ову средину, а ту своју намеру је исказао узимањем држављанства Републике Србије, добијањем личних докумената Србије, стичући сва права грађанина ове земље, а уједно задржавајући сва права која проистичу из избегличког статуса.

Како интеграција представља последњу фазу решавања избегличке проблематике, тј. изналажење трајних решења, она је уједно и најтежа фаза у целом процесу, и истој ће бити потребно приступити веома комплексно што ће захтевати ангажовање свих потенцијала ове средине, а и шире друштвене заједнице, уз свесрдну

помоћ међународних институција. Проблем је још сложенији услед чињенице да је остао да се интегрише онај део избегличке популације, који се најтеже интегрише (старија лица, лица неспособна или ограничено способна за привређивање итд.)

Увидом у податке, који се налазе у евиденцијама овог Повереништва, утврђено је да је на територији Општине Бачка Паланка, што са још увек активним статусом, што са укинутим статусом избеглице из разлога добијања држављанства Републике Србије и регулисања пребивалишта и добијања личних докумената Републике Србије у циљу сталног настањења – ИНТЕГРАЦИЈЕ близу 8500 лица.

Крајем новембра 2013. године на територији Општине Бачка Паланка са активним избегличким статусом тј. са избегличком легитимацијом као јединим личним документом има 405 лица, укупан број интерно расељених лица је 138, а број повратника је 9.

2.2. РЕАЛИЗОВАНИ ПРОЈЕКТИ

Досадашње активности на територији Општине Бачка Паланка у односу на избегла и интерно расељена лица

Општина Бачка Паланка о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима брине на законом прописан начин ипреко институција које су за то надлежне, а то су: Повереништво за избеглице и миграције Општине Бачка Паланка које води административне и друге послове, Црвени крст Општине Бачка Паланка, Центар за социјални рад Општине Бачка Паланка, здравствене службе, просветне службе и НВО.

Повереништво свој рад у целости заснива на законским прописима, међународним конвенцијама и инструкцијама и упутствима Комесаријата за избеглице и миграције. Организационо припада Општинској управи — Одељењу за друштвене делатности. Повереништво у коме послове обавља један извршилац који има дугогодишње искуство и знања у овој области, директно се бавирешавањем многих проблема ових људи како административних тако и личних. Основни послови Повереништва супослови на изради предлога решења о признавању и укидању избегличког статуса, евиденција промене адресаборавак, припремање предмета за израду нових избегличких легитимација и дупликата изгубљених или уништених, израда предлога закључака о исправци грешака у личним подацима, упис и евиденција лица расељених са КиМ и све променевезане за њихов статус, издавање разних потврда и уверења. Повереништво је по инструкцијама КИРС организовало и спроводило све пописе избеглица и интерно расељених лица као и регистрацију за бирачке спискове, па чак и учествовало у самом спровођењу избора. Повереништво за избеглице у пружању што комплетније и ефикасније помоћи избеглим и расељеним лицима дневно сарађује са КИРС, а у пружању правне помоћи и прибављању докумената и других потребних података са СДФ-ом, ХЦИТ-ом, Комитетом за помоћ избеглим и ратом погођених лица, и другим НВО. Веома добра и интезивна сарадња остварује се са УНХЦР, Црвеним крстом Општине Бачка Паланка и Центром за социјални рад, те другим међународним и хуманитарним организацијама.

Црвени крст Општине Бачка Паланка је у првим тренуцима егзодуса 1991. године била водећа организација која је притекла у помоћ избеглим лицима из

Хрватске, а касније и из БИХ (сместила и збринула хиљаде људи) те интерно расељеним лицима са Косова и Метохије. Поред тога спроведено је низ других активности који имају за циљ заштиту деце и пружање помоћи у одећи, обући, хигијени, храни. Све своје активности Црвени крст је базирао на несебичном раду и учешћу армије волонтера. На просторе захваћене ратним дејствима у циљу помоћи угроженом становништву из Општине Бачка Паланка је послата хуманитарна помоћ у количини око 5000 тона што је тада представљало 12% од укупно упућене помоћи из целе СРЈ.

Центар за социјални рад Општине Бачка Паланка поступајући по позитивним прописима из области социјалне заштите исоцијалне сигурности и на лични захтев странке у претходном периоду избеглим и интерно расељеним лицима омогућио остваривање свих законом зајамчених права у области социјалне заштите.

Дом здравља „Др Младен Стојановић“ из Бачке Паланке као и амбуланте по свим насељеним местима на територији општине активно је учествовао у пружању медицинске помоћи за времедешавања егзодуса, а касније је организовао пружање здравствене заштите избеглим и прогнаним лицима.

У Општини Бачка Паланка је реализовано и реализује се више различитих програма и пројеката намењених избеглим и интерно расељеним лицима од којих се неки и актуелни реализују.

ПРОЈЕКТИ ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ БУЏЕТА

1.	Пројекат доделе помоћи за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом за породична домаћинства која су били кориисници програма куповине куће са окућницом из средстава буџета РС за породице избеглица. бр. Уговора I-016-2/2018	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 540.000,00 динара Бр.уговора 9-9/1707	60.000,00 динара средстава Општине Бачка Паланка
2.	Пројекат доделе помоћи за стварање и побољшање услова становања породица избеглица кроз куповину сеоских кућа са окућницом и додела једнократне помоћи у грађевинском и другом материјалу. Бр.Уговора I-016-31 (2 куће са окућницом и 2x200.000,00 мали грант)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 2.520.000,00 Динара Бр. Уговора 9-9/676	280.000,00 динара средстава Општине Бачка Паланка
3.	Пројекат доделе помоћи намењени побољшању услова становања избеглица кроз набавку грђевинског материјала бр. Уговора 016-32/2018 (5 пакета ГМ x 550.000,00)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 2.475.000,00 динара, Бр.уговора 9-9/737	275.000,00 динара средстава Општине Бачка Паланка

4.	Пројекат додела помоћи за побољшање услова становања интерно расељених лица намењен за набавку грађевинског материјала за завршетак или адаптацију стамбеног објекта Бр.Уговора 016-28/2018 (1 пакет ГМ x 550.000,00)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 495.000,00 динара Бр.уговора 9-9/583	55.000,00 динара средства Општине Бачка Паланка
5.	Пројекат доделе помоћи за куповину сеоске куће са окућницом и помоћ у грађевинском материјалу за поправку или адаптацију предметне куће са окућницом Бр.уговора I-016-27/2018 (2 куће)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 2.520.000,00 динара Бр.уговора 9-9/599	280.000,00 динара Средства Општине Бачка Паланка

6.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом за породична домаћинства која су били корисници програма куповине куће са окућницом из средстава Републике Србије и АП Војводине 9-9/1412 (10x200.000,00)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 1800.000,00 динара. Бр.уговора 9-9/1412	200.000,00 динара средства Општина Бачка Паланка
7.	Пројекат доделе средстава намењених стварању и побољшању услова становања породица избегица кроз куповину сеоске куће са окућницом у оквиру хуманитарне акције доплатна поштанска марка 2 куће	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 2.249.616,00 динара. Бр.Уговора 9-9/1283	

8.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом за породична домаћинства која су били корисници програма куповине куће са окућницом из средстава Републике Србије и АП Војводине I-016-1174(7x200.000)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 1800.000,00 динара. Бр.уговора 9-9/1174	200.000,00 динара средства Општина Бачка Паланка
----	--	--	--

9.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом за породична домаћинства која су били корисници програма куповине куће са окућницом из средстава Републике Србије и АП Војводине I-016-1171 (10x200.000)	Комесаријат за избеглице и миграције РС.Средства у износу од 1800.000,00 динара. Бр.уговора 9-9/1171	200.000,00 динара средства Општина Бачка Паланка
10.	Пројекат доделе помоћи намењени побољшању услова становања избегица кроз набавку грађевинског материјала бр. Уговора 9-9/91 (8 пакета ГМ x 600.000,00)	Комесаријат за избегице и миграције РС.Средства у износу од 4.320.000,00 динара, Бр.уговора 9-9/91	480.000,00 динара средства Општине Бачка Паланка
11.	Пројекат додела помоћи за побољшање услова становања интерно расељених лица намењен за набавку грађевинског материјала за завршетак или адаптацију стамбеног објекта Бр.Уговора 9-9/101-2021 (3 пакет ГМ x 6000.000,00)	Комесаријат за избеглице и миграције РС. Средства у износу од 1.620.000,00 динара Бр.уговора 9-9/101	180.000,00 динара средства Општине Бачка Паланка
12.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом за породична домаћинства која су били корисници програма куповине куће са окућницом из средстава Републике Србије и АП Војводине 9-9-1171(10x200.000)	Комесаријат за избеглице и миграције РС.Средства у износу од 1800.000,00 динара. Бр.уговора 9-9/1171	200.000,00 динара средства Општина Бачка Паланка
13.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом за породична домаћинства која су били корисници програма куповине куће са окућницом из средстава Републике Србије и АП Војводине 9-9-849 (5x200.000)	Комесаријат за избеглице и миграције РС.Средства у износу од 1.000.000,00 динара. Бр.уговора 9-9/849	100.000,00 динара средства Општина Бачка Паланка

14.	Пројекат доделе помоћи Намењен побољшању услова становања избеглица кроз набавку грађевинског материјала бр.Уговора 9-9/475	Комесаријат за избеглице и миграције РС.Средства у износу од 2.160.000,00 динара. Бр.уговора 9-9/475	240.000,00 динара средства општина Бачка Паланка
15.	Пројекат доделе помоћи за куповину сеоске куће са окућницом и помоћ у грађевинском материјалу за поправку или адаптацију предметне куће са окућницом Бр.уговора 9-9/456 (3 кућех1.700.000,00 и мали грант 3x250.000,00)	Комесаријат за избеглице и миграције РС.Средства у износу од 5.265.000,00 динара Бр.уговора 9-9/599	526.500,00 динара Средства Општине Бачка Паланка

РЕГИОНАЛНИ СТАМБЕНИ ПРОГРАМ -ДОНАТОРСКА СРЕДСТВА

1.	Пројекат РХП -доделе средстава намењених стварању и побољшања услова становања породица избеглица на територији ОБП кроз куповину сеоске куће са окућницом и доделу једнократне помоћи у грађевинском и другом материјалу или опреми (43x9.500 е за СД и мали грант 43x 1500 е грађевински материјал или опрема)	Донаторска средства за сеоска домаћинства са окућницом Донаторска средства за мали грант	
2.	Пројекат РХП доделе помоћи намењени побољшању услова становања избеглица кроз набавку грађевинског материјала (23 пакета ГМ х 9.000 Е)	Донаторска средства за пакете грађевинског материјала	
3.	Пројекат РХП доделе помоћи- Монтажне куће (8 монтажних кућа)	Донаторска средства за монтажне куће	

4.	Пројекат РХП- изградња зграде (16 стамбених јединица, 4 стамбене јединице купњене корисницима испод црте)	Донаторска средства	
----	---	---------------------	--

ПРОЈЕКТИ ИЗ СРЕДСТАВА ЛОКАЛНОГ БУЏЕТА

1.	Пројекат доделе средстава намењених стварању и побољшања услова становања породица избеглица на територији ОБП кроз куповину сеоске куће са окућницом (1 сеоско домаћинство) број уговора I-016-62/2018)	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.000.000,00 динара	
2.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (3x400.000,00)бр Уговора I-016-63/2018	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.200.000,00	
3.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (4x400.000,00)бр Уговора I-016-27/2019	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.600.000,00	
4.	Пројекат доделе средстава намењених стварању и побољшања услова становања породица избеглица на територији ОБП кроз куповину сеоске куће са окућницом (1 сеоско домаћинство) број уговора I-016-28/2019	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.000.000,00 динара	
5.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (3x400.000,00)бр Уговора I-016-63/2018	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.200.000,00 динара	

6.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (3x350.000)Бр.Уговора I-016-21/2020	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.050.000,00 динара	
7.	Пројекат доделе помоћи доделе сеоског домаћинства са окућницом за породична домаћинства(1 сеоско домаћинство) бр.Уговора I-016-41/2021	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 1.200.000,00 динара	
8.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (4x 500.000)Бр.Уговора I-016-21/2021	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 2.000.000,00 динара	
9.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (4x 500.000)Бр.Уговора I-016-2/2022	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 2.000.000,00 динара	
10.	Пројекат доделе помоћи грађевинског материјала за поправку или адаптацију куће са окућницом за породична домаћинства (4x 500.000)Бр.Уговора I-016-/2023	Средства из буџета Општине Бачка Паланка 2.000.000,00 динара	

2.2.1. Донатори

- **Хуманитарна организација,,INTERSOS, ЦАРЕ, АСБ,УНХЦР,ЈЕН,МИКРОФИНС** (откуп сеоских домаћинстава и додела пакета грађевинског материјала)
- **СДЦ-Швајцарска хуманитарна организација**(правна помоћ избеглим интерно расељеним лицима)
- **Покрајински фонд за избегла лица и сарадњу са регионом**(сеоска домаћинства, пакети грађевинског материјала као и економско оснаживање)

2.2.2. Регионални стамбени програм (PCП)

- Комесаријат за избеглице PC у сарадњи са мисијом OEBS-а иницирао је спровођење Регионалног стамбеног програма којим су обезбеђена трајна стамбена решења за многе породице избеглих и интерно расељених лица. Овај програм је финансиран из донаторских средстава којима управља Банка за развој Савета Европе. У општини Бачка Паланка у оквиру Регионалног стамбеног програма реализовани су следећи пројекти:

Додела средстава за куповину сеоских кућа са окућницом и пакета помоћи у виду грађевинског материјала и/или кућних апарата/намештаја појединачне вредности 9.500 € + 1.500 € у грађевинском материјалу

- Потпројекат II – 14 сеоских кућа
- Потпројекат VII – 12 сеоских кућа
- Потпројекат IX – 15 сеоских кућа

Додела пакета грађевинског

материјала за завршетак започете градње или адаптацију неусловних стамбених објеката – вредност пакета 4.500 – 9.000 €

- Потпројекат II – 15 пакета
- Потпројекат VII – 8 пакета

Додела монтажних кућа

- Потпројекат II – 6 монтажне куће
- Потпројекат IX – 2 монтажне куће

Изградња стамбених јединица за закуп са могућношћу откупа

- Потпројекат V – 16 стамбених јединица у Бачкој Паланци, ул.Ђуре Кнежевића 10
- Потпројекат VII- 4 стамбене јединице у Бачкој Паланци

Стамбене зграде у оквиру Регионалног стамбеног програма су финансиране средствима Развојне банке Савета Европе уз контрибуцију општине Бачка Паланка у виду донације грађевинског земљишта, финансирања инфраструктуре, партерног уређења, исходовања дозвола, прикључака на електроенергетску и водоводну мрежу и сл.

2.2.3. Буџетски програми стамбеног издавања

Из буџета Републике Србије преко Комесаријата за избеглице и миграције PC уз суфинансирање општине Бачка Паланка од 10% из буџета општине а у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције PC у периоду од 2009. – 2023. године реализовани су следећи пројекти стамбеног збрињавања избеглих, прогнаних и интерно расељених лица:

Додела средстава за куповину сеоских кућа са окућницом и пакета помоћи у виду грађевинског материјала појединачне вредности 9.500 € + 1.500 € у грађевинском материјалу

- 32 сеоске куће са окућницом(избегла и ирл лица)
- 55 пакета мали грант сеоска кућа

Додела пакета грађевинског материјала

- 122 пакета грађевинског материјала (избегла и ирл.)

ОПШТИНСКИ ПРОЈЕКТИ СТАМБЕНОГ ЗБРИЊАВАЊА- Средства из локалног буџета општине Бачка Паланка

Додела средстава за куповину сеоскг домаћинства са окућницом

- 4 сеоска куће са окућницом за избегла лица
- 29 пакета грађевинског материјала за избегла лица

2.3. УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА

Миграције становништва представљају комплексну друштвену појаву, која уз природни прираштај непосредно утиче на размештај становништва и популациону динамику неког простора. На миграције становништва утичу географски, природни и други фактори. Веома значајан обим миграција у савременом свету подстакнут је пре свега економским мотивима услед потраге за послом или у циљу побољшања животног стандарда и услова живота.

Због своје географске распрострањености и бројности **економске миграције** представљају један од најбитнијих видова мобилности становништва.

Институције које се баве управљањем миграцијама, како у организационом тако и у финансијском погледу, треба да се озбиљно позабаве изналажењем ефикасних мера и захтева, као и координисан приступ и континуирану сарадњу свих релевантних органа на државном и локалном нивоу. Питање економских миграција је питање општег интереса за Републику Србију и оно представља како економски, тако и социјални изазов.

Предуслов за успешно управљање економским миграцијама јесте формулисање јасне стратегије, стварање правног и институционалног оквира за имплементацију, доследно и свеобухватно спровођење мера и активности и обезбеђивање ефикасне координације између свих укључених актера. У том циљу усвојена је **Стратегија о управљању миграцијама (2009.)** као и **Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027. године**, као важни стратешки документи јавне политике Републике Србије на којима треба да се базира и Локални акциони план за управљање миграцијама.

Миграције и развој

Однос миграција и развоја је комплексан, те се са једне стране миграције могу сагледати као ограничавајући фактор развоја, а са друге стране у функцији развоја. **Агенда 2030** препознаје миграције као снажни покретач одрживог развоја, и за мигранте и за њихове заједнице. Мобилност доприноси значајној добробити у погледу вештина, јачања радне снаге, инвестиција и културне разноликости и побољшања услова живота у заједницама одакле мигранти потичу, кроз трансфер вештина и финансијска средства. Међутим, добробит се не може посматрати само из перспективе онога што мигранти могу да донесу на одређену територију. Однос миграције и развоја је много сложенији: политички, социјални и економски процеси у државама дестинације ће такође одредити како, где и када се миграција дешава. Поред тога, лоше управљање миграцијама може негативно утицати на развој. Мигранти могу бити изложени ризику и заједнице могу бити под притиском. Како би миграције заиста биле у функцији развоја, потребна је пре свега одлучност државе у креирању јасне миграционе политике, јер миграције саме по себи не доприносе развоју. Емиграција не мора да буде губитак за државу порекла, јер та држава може на најбољи начин да користи дознаке и повратак миграната са новим вештинама као покретаче развоја. У ери глобализације, која се карактерише слободним трговинским споразумима и споразумима о инвестирању, морају се узети у обзир обим, трендови и токови миграција, нарочито у оним просторима где долази до промена на тржиштима рада и измештања послова.

Миграције и развој представљају нови сет изазова и могућности за локалне самоуправе које треба да имплементирају политике на локалном нивоу. Покретачки фактори и утицај миграције се најдиректније осећају на локалном нивоу у смислу утицаја на локалну средину, демографију, ефекта на тржиште рада. Зато је неопходно посветити додатну пажњу анализирању улоге коју децентрализовани нивои владе могу да имају у стварању позитивних утицаја миграција на развој.

Локалне политике које укључују миграције у развојну компоненту као и стварање повољног амбијента за мигрантски капитал ће довести до интензивнијег развоја саме локалне средине.

Показана је потреба за мерама политике према миграцијама на локалном нивоу, који је препознат као субјект спровођења миграционе политике. Управљање миграцијама становништва треба да садржи најцелисходнији одговор како да миграције постану покретач развоја неразвијених и региона у развоју. Циљ је да се миграције перципирају и реализују не као претња, већ као шанса за развој од локалног до националног нивоа Србије.

Република Србија је традиционално земља емиграције, али и имиграције и транзитних миграција. Исељавање је у историјском контексту било условљено економским и политичким факторима.

Унутрашње миграције не мењају укупан број становника на националном нивоу, већ размештај популационих потенцијала унутар одређене територије. Најчешће су типа село–град и по свом карактеру су спонтане и добровољне. Резултати миграционе статистике за 2021. годину (Републички завод за статистику) указују да је током 2021. године 135 194 лица променило је пребивалиште, односно трајно се преселило из једног у друго место (насеље) Републике Србије. Просечна старост лица која су променила пребивалиште је 34,7 година. Посматрано по регионима Републике Србије, Београдски регион и Регион Војводине су у 2021. години имали позитиван миграциони салдо. За Општину Бачка Паланка не постоје егзактни подаци у вези са

унутрашњим миграцијама, али је приметан тренд одлива млађег становништва са територије Општине, нарочито млађих људи који су завршили студије, па остају да трајно живе у граду студирања (Нови Сад, Београд, Суботица).

Имиграција или досељавање је дефинисана чланом 2. Закона о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, бр. 107/12) као пресељавање у Републику Србију из неке друге државе, које траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци. Између два последња пописа становништва у Републику Србију се из иностранства доселило 67.600 лица. Основна карактеристика овог континента становништва јесте да међу досељеницима преовлађују Срби из окружења и они који су се вратили из иностранства углавном као пензионери. Међу досељенима је било повратника по Споразуму о реадмисији, али и оних који су се након боравка у иностранству добровољно вратили у земљу. Страни држављани су чинили мањи део популације досељеника, односно тек сваки четврти имигрант није био пореклом из Републике Србије (13.800 лица). Према подацима из Миграционог профила Републике Србије за 2021 годину Републику Србију је у циљу сталног боравка ушло 25.876.747 особа од којих је 10.648.644 држављана Републике Србије, 15.228.103 страна држављана. Највећи број имиграната страних држављана је изНР Кине 21,4%, Руске Федерације 14,8%, Румуније 7,7%, Републике Северне Македоније 7,0%, Украјине 4,4% итд. Што се тиче општине Бачка Паланка не постоје егзактни подаци о имиграционим токовима јер су стална настањења на територији општине појединачни случајеви узроковани пре свега спајањем породица.

Емиграција(исељавање становништва) од 60-их година прошлог века, утицало је на смањење броја сталних становника како директно, тако и индиректно. Република Србија је директно губила становништво исељавањем, а индиректно и њихову децу, која су одлазила са њима, или се рађала у иностранству. Исто се може рећи и за унутрашње миграције, односно трансфер становништва из сеоских у градска насеља услед интензивних процеса урбанизације, индустријализације и деаграризације, који су довели до девастације руралних простора и њиховог пражњења. На почетку XXI века Република Србија се налази у одмаклој фази демографске транзиције, коју одликује дубока биолошка депопулација, развијени сви облици модерних унутрашњи и међународних миграција, демографско старење, транзиција брачности, транзиција породице и домаћинства.

Према подацима Републичког завода за статистику, у последњих 20 година број становника бележи константно опадање и то са 7.498.001 становника према Попису 2002. године, на 6.690.887 становника, према Попису 2022.године. То је резултат као растуће стопе негативног природног прираштаја, тако и интензивне емиграције становништва.

Емиграциони процеси су у другој половини XX века условили депопулацију руралних области, услед унутрашње миграције село–град, која је била доминантно економског карактера. На овај начин је смањена основна база за рађање, која је у Републици Србији била управо у насељима овог типа. Истовремено, одвијала се и интензивна миграција радне снаге у иностранство, која је настављена до данас. Према подацима статистичке агенције Европске уније, Еуростата, крајем 2018. године укупан број лица из Републике Србије са дозволом боравка на територији Европске уније је износио 491.199 лица. Процењује се да изван Републике Србије живи око 4,5-5 милиона припадника дијаспоре, који су у 2019. години послали више од 4 милијарде

USD, што је 7,8% националног БДП-а. Економска миграција се у прошлости разликовала од данашње, јер су се исељавали неквалификовани радници који нису могли да нађу запослење на домаћем тржишту рада. Држава је имала корист од тих емиграната, јер су они слали новчане дознаке члановима својих породица у земљи, а они сами су били чврсто повезани са матицом. Из Републике Србије се данас у највећој мери исељава, квалификовано, најчешће високообразовано становништво, те емиграција има негативне последице на понуду радне снаге и свеукупни економски развој. Као последица емиграције младих, просечна старост у Републици Србији износи 43 године, што државу сврстава међу оне са најстаријим становништвом у свету.

Као последица политичких и социо-економских догађаја у Републици Србији и окружењу у последњих тридесет година, основне карактеристике миграционих трендова на овом простору су:

- исељавање младог и образованог становништва у иностранство,
- пораст међурегионалних миграција,
- све већа концентрација радно и репродуктивно способног и образованог становништва у региону Београда и Новог Сада.
- појава и збрињавање избеглих, расељених и прогнаних лица, повратника по основу Споразума о реадмисији и повећаног броја ирегуларних миграната који су у транзиту и тражилаца азила.

Емиграције из економских разлога обухватају економски активно становништво које емигрира због запослења, вишег дохотка или бољих услова рада. Слобода кретања и мобилност радне снаге, као основно начело функционисања унутрашњег тржишта Европске уније, представљају део преговарачког процеса за приступање Републике Србије Европској унији. Деташман, односно међународни споразум о упућивању радника из Републике Србије, потписан је са Немачком и он регулише врсте послова и годишње квоте радника (око 2.000 лица). За одређивање висина квота је задужена Привредна комора. Поред тога, закључени су и билатерални споразуми о привременом раду и споразуми о социјалној заштити, којима је регулисано социјално осигурање. Послове посредовања у Републици Србији, поред приватних агенција за запошљавање, којих има 127, обавља и Национална служба за запошљавање (НСЗ). На основу извештаја агенција за запошљавање, у иностранству се у току 2018. године запослило 6.580 држављана Републике Србије код иностраних послодаваца.

2.4. ДИЈАСПОРА

Основне карактеристике дијаспоре у Србији

Дијаспору чине сви припадници српског народа и лица српског порекла, независно од места рођења и дужине боравка у иностранству. Српска дијаспора није хомогена група и обухвата неколико генерација миграната:

- радни мигранти од 1960-их надаље,
- избеглице из 1990-их и

- талас високообразованих млађих емиграната који су недавно напустили земљу у потрази за бољим економским приликама у иностранству.

Према уделу припадника дијаспоре у односу на укупан број становника у држави, Република Србија спада у ред земаља са изузетно бројном дијаспором, јер се процењује да ван државе живи око 4,5–5 милиона становника. Од тога, око милион и по су држављани Републике Србије, а значајан број има двојно држављанство, односно поседује држављанство и земље порекла и дестинације. Највећи број лица живи у региону, односно бившим југословенским републикама и суседним државама. Изван региона највећи број живи у Западној Европи, Северној Америци, Аустралији и Новом Зеланду. Емиграција из Републике Србије и региона одвија се дуже од једног века. До средине XX века исељавање је било усмерено углавном преко океана, у САД и Јужну Америку (Аргентину, Чиле, Венецуелу, Бразил). У последњих 50 година миграциони токови су преусмерени ка европским државама: Немачкој, Француској, Швајцарској, Аустрији, Великој Британији, Скандинавији, Белгији, Данској итд. У овим миграцијама су углавном учествовали неквалификовани и ниско квалификовани радници и чланови њихових породица. Последњу деценију прошлог и почетак новог века обележило је значајно повећање емиграције високообразованих стручњака.

Дијаспора као ресурс локалног развоја

Дијаспора може имати кључну улогу у садашњем и будућем развоју државе. Мигранти одласком у развијене земље усвајају нова знања, вештине и контакте. Постају део глобалног тржишта рада, глобалне мреже знања, истраживања и иновација и бивају упознати са глобалним трендовима у областима свог рада. Отварају им се боље пословне могућности и остварују бољи стандард него што би то могли у Србији. Истовремено остају повезани са Србијом кроз друштвене мреже, приватне и професионалне, и постоји могућност да кроз њих пренесу своје људске и друге ресурсе и на тај начин убрзају развој Србије и њено придруживање глобалним токовима. Спона је најјача на локалу, односно да је друштвена мрежа најгушћа и жеља за улагањем властитих ресурса најснажнија када се ради о блиској средини и конкретним људима којима је подршка неопходна. За овако нешто треба да постоји системска подршка државе, и на националном и на локалном нивоу.

Подстицање предузетништва дијаспоре кроз:

- економски фактор (јака економија на локалном нивоу),
- политички фактор (подстицање политике за дијаспору),
- добру локалну управу (низак степен корупције и добро функционисање јавних институција у локалној заједници),
- приступ локалним финансијама (за све предузетничке активности, било да су оне мале или велике),
- позитивно гледање на предузетништво (промовисање успешног предузетништва дијаспоре)

Како локална заједница да развија сарадњу са дијаспором:

- Идентификовати кључне развојне приоритете и конкретне пројекте како би се направио заједнички програм са дијаспором

- Дефинисати и идентификовати дијаспору
- Идентификовати партнере у дијаспори и препознати њихове интересе
- Идентификовати како и где дијаспора може да да специфичан допринос развоју локалне заједнице
- Развити подстицаје који ће привући дијаспору да учествује у развојним програмима
- Идентификовати главне препреке сарадњи са дијаспором
- Изабрати адекватне друштвене мере и политике
- Изградити капацитете државе да ради са дијаспором
- Осигурати кохерентност политика дијаспоре и локалне заједнице

Интерес миграната за њихов крај порекла претежно се сужава на уже, локалне завичаје и породичне прилике. Термин “одлив мозгова” подразумева велике, врло често масовне миграције одређених категорија становништва, нпр. стручњака, научника или високообразованих грађана. Често, термин се повезује са одласком младих из свог места пребивалишта или земље, обзиром да су млади носиоци будућег развоја и да међу њима, свакако, има и високообразованих. Насупрот овом термину је термин “прилив мозгова”, што подразумева повратак високообразованих, стручњака и научника, али и осталих становника различитих по економском и образовном статусу. Термин “циркулација знања” се често ставља у контекст миграција и мобилности грађана. Сам термин подразумева могућност размене стручних знања и вештина између грађана, врло често са намером да се побољшају компетенције грађана и њихова запошљивост, а може се вршити путем студентских и пословних размена и боравака, дужег или краћег временског периода, студијских и научних посета, различитих облика саветовања и менторства - било виртуелних (он лине менторства) или стварних (ментор и студент су у истом граду и састају се у одређеним временским периодима).

Физички повратак је теже остварив јер подразумева претходно одлучивање о различитим егзистенцијалним питањима (проналажење будућег посла, регулисање пословних обавеза, стамбеног питања, школовања деце, итд), а перцепција дијаспоре искључиво као ресурса економских инвестиција занемарује остале потенцијале дијаспоре, нпр. пренос знања, менторска подршка младима, итд. Такође, одлука о економском инвестирању се спорије доноси. Стога је концепт “циркулације знања”, било кроз студијске и пословне посете или кроз различите облике менторства, добар начин за побољшање компетенција младих и осталог становништва, не само зато што је економски јефтинији и лакше осварив, него зато што се на тај начин укључују и представници стручне и пословне дијаспоре који немају довољно ресурса за инвестиције, а поседују огромно искуство и знање које се може применити у локалном економском развоју.

Потенцијална улога дијаспоре у подстицању омладинског предузетништва могла би да буде у креирању и споровођењу обука и тренинга из области предузетништва и вођења сопственог бизниса. Локалне власти би требале да препознају и мапирају постојеће иницијативе дијаспоре – програме, мреже, удружења, стручне и пословне клубове у заједници и земљама дестинације; и пронађу начине да се подрже и повежу са развојним потребама региона. Због тога је потребно успоставити

чвршћу сарадњу локалних органа надлежних за привреду и економију (нпр. Канцеларија за локални економски развој) и организација за подршку привреди (нпр. Регионалних привредних комора), као и органа локалне власти надлежних за образовање како би се мапирани чланови локалне дијаспоре и на основу њихових ресурса развиле политике подстицајне за укључивање локалне дијаспоре у економски развој општине и развој компетенција.

Општи циљ управљања миграцијама је стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радно способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, као и привлачење странаца различитих образовних профила. Из општег, произилазе и посебни циљеви:

- изградња и јачање институционалних капацитета за праћење и унапређење квалитета података о економским миграцијама
- унапређење услова живота и рада у привредном и друштвеном сектору
- унапређење сарадње дијаспоре и матице и подстицање транснационалног предузетништва
- усклађивање система образовања са потребама привреде, са акцентом на праћење иновација које носи са собом четврта индустријска револуција, посебно у сфери развијања нових занимања и стручних профила и стварање услова за привлачење страних студената
- стварање услова за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама
- стварање услова за ефикасније управљање унутрашњим миграционим токовима

Поглавље 3.

АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И ЗАКЉУЧЦИ

Анализа ситуације у којој се решава питање положаја избеглица, ИРЛ и повратника по Споразуму о реадмисији, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната обухвата четири врсте квалитативних анализа:

- Преглед документације о ширем радном окружењу
- Анализу стања (SWOT)
- Анализу заинтересованих страна
- Анализу проблема са закључцима

Преглед документације о ширем радном окружењу

Обухватио је неколико кључних међународних, националних и локалних *стратешких докумената* релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната у Републици Србији.

Међународни оквир

Међународно миграционо право обухвата правила међународног права која се односе на све категорије миграната. С обзиром да на међународном плану не постоји скуп правно-обавезујућих норми које се односе директно на мигранте, примењују се одредбе различитих међународних уговора, декларација, пактова и сл. Република Србија је држава потписница следећих **међународних докумената** који се посредно или непосредно односе на мигранте, а која су послужила основ за израду националних стратегија:

- Универзална декларација УН о људским правима (1948.)
- Међународни пакт о грађанским и политичким правима;
- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима;
- Конвенција о статусу избеглица и Протокол о статусу избеглица;
- Конвенција о правном положају лица без држављанства;
- Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације;
- Конвенција о правима детета;
- Конвенција о правима особа са инвалидитетом;
- Конвенција Савета Европе о борби против трговине људима;
- Европска конвенција за људска права (1950.) – Савет Европе
- Сарајевска декларација (2005.) о решавању избегличко-расељеничких питања;
- Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијам (2018.) - као први међународни договор који покрива све димензије миграција
- Глобални компакт о избеглицама (2018.), који је релевантан за кориснике међународне заштите
- Агенда 2030 (2015.), као стратегија одрживог развоја планете;

Агенда УН за одрживи развој 2030- Реч је о глобалној развојној агенди за период након 2015. У наредних 15 година се од држава потписница очекује да мобилишу све ресурсе како би искоренили сиромаштво, борили се против неједнакости и нашли одговоре на климатске промене. Агенда 2030, са 17 циљева и 169 потциљева одрживог развоја укључује све три кључне димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине. Институционални развој и сарадња, који треба да обезбеде владавину права и мир, су такође покривени одговарајућим циљевима. Једна од идеја водила Агенде 2030 јесте да свако осети добробит од њене примене и да се нико не остави иза колоне (*“leave no one behind”*). Најважнији специфични потциљ који се односи на миграције је 10.7: „Олакшати прописне, безбедне, регуларне и одговорне миграције и мобилност људи, укључујући и кроз примену планских и добро управљаних миграционих политика“. Мигранти доприносе развоју кроз: транснационалне везе, искуства и знања и финансијске ресурсе који могу значајно да унапреде локалну заједницу. Интегрисање миграција и развоја у приоритете ће се одразити на неколико сектора – од тржишта рада, пореских прихода и урбаног планирања.

Дефинисањем и реализацијом специфичних циљева у овом ЛАП-у за управљањем миграцијама остварују се уједно и одређени циљеви Агенде УН за одрживи развој 2030 чиме ће овај стратешки документ дати свеобухватан допринос у спровођењу циљева Агенде УН за одрживи развој 2030.

Прилог 6. Циљеви Агенде УН за одрживи развој 2030

Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама - Глобални компакт (GCM) представља међународни стратешки документ са веома широко постављеним приступом како би се заједничким приступом међународне заједнице оснажиле могућности за постизање различитих циљева ради побољшања положаја становништва на целој планети, заштити свих елемената природе и живота на свим континентима и океанима, односно живота уопште, чији је један од приоритета плански интегративни приступ решавању нарастајућег феномена глобалних миграција, како би се удруженим напорима, средствима и усаглашеним активностима појединачних учесника постигли оптимални резултати. Основни разлози за усвајање овог Глобалног компакта били су жеља за подстицањем међународне сарадње у погледу управљања међународним миграцијама, олакшавање развоја нових политика у области миграција за државе које се сусрећу с различитим изазовима и давање простора за његово спровођење у складу с локалним околностима и могућностима. Главно начело на којем почива Глобални компакт јесте заштита безбедности, достојанства, људских права и основних слобода свих миграната, без обзира на њихов тренутни правни статус. Решавање свих аспеката међународних миграција – укључујући хуманитарна, развојна и питања људских права, кроз унапређену координацију на међународном плану, борбу с ксенофобијом, расизмом и дискриминацијом према мигрантима и развој механизма за заштиту рањивих категорија миграната, представља жељени исход примене Глобалног компакта. У том смислу, Глобални компакт предвиђа 23 циља, с пратећим активностима за њихово испуњење, који треба да обезбеде да сви мигранти, неvezано за њихов статус, буду у прилици да остварују људска права кроз обезбеђен приступ базичним услугама. Њиховом применом би се дао одговор на легитимне бриге држава и заједница које пролазе кроз демографске, економске, друштвене и еколошке промене а које изазивају или су резултат миграција,

ублажило би се дејство негативних покретача миграција и смањили би се ризици у процесу миграција (Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама, ур. Богдан Красић, Београдски центар за људска права, Београд, 2019). Свака држава појединачно извештава о имплементацији GCM на својој територији, и то на основу резултата који се бележе на локалном нивоу.

Национална стратегија за управљање миграцијама дефинише планско и организовано управљање миграцијама пружењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, и спровођење активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавање проблема избеглица и ИРЛ, ефикасан и ефективни прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника - грађана Републике Србије по споразуму о реадмисији.

Стратегија економских миграција Републике Србије – покрива низ тема у вези са феноменом економских миграција, њиховим управљањем, корелацијом миграција и развоја, као и улогом дијаспоре као покретача (локалног) развоја. Кључне циљне групе су радно способно становништво, дијаспора, повратници из иностранства и странци различитих образовних профила. Општи циљ Стратегије је стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радно способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, као и привлачење странаца различитих образовних профила.

Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и интерно расељених лица, односно локалне реинтеграције повратника, којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.

У локалним стратешким документима избегла и ИРЛ су поменути као посебно осетљива друштвена група, али у већини нису препозната као приоритетно угрожена, јер се број лица са формалним статусом избеглице стално смањује због регулисања држављанства и добијања личне карте, па су ова лица по стицању личне карте равноправна са домицилним становништвом у коришћењу свих облика помоћи и подршке. Проблеми и потребе избеглих, ИРЛ, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса се не посматрају изоловано од осталих угрожених група. Локални акциони план за унапређење миграција у општини Бачка Паланка за период 2024.-2028. година, представља документ који се специфично бави интеграцијом ове популације у локалну заједницу, али и значајем који миграције имају за локални развој заједнице.

Локални оквир

- Локални акциони план за унапређење родне равноправности на територији Општине Бачка Паланка за период 2023-2025. године,
- Локални акциони план за Роме у Општини Бачка Паланка за период 2021–2025. године
- Локални акциони план за младе Општине Бачка Паланка за период 2024-2027. године

- План развоја Општине Бачка Паланка (2022-2030);

Локална стратешка документа указују на проблем различитих категорија миграната у граду Сремска Митровица, као и начине њихове интеграције у локалну средину и укључивање миграција у локалне развојне стратегије.

Анализа стања (SWOT анализа)

Анализа стања у локалној заједници извршена је кроз идентификацију досадашњих активности и резултата у домену управљања миграцијама, те кроз сагледавање капацитета и слабости локалне заједнице, те могућности и препрека са којима се локална заједница суочава.

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната, извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавање позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом окружења. Анализа је урађена применом SWOT технике.

	<u>Снаге</u>	<u>Слабости</u>
У Н У Т Р А Ш Њ Е	<ul style="list-style-type: none"> • Политичка воља и подршка локалне самоуправе (Скупштина општине, председник Општине, Општинско веће итд.) • Стручни људски ресурси у различитим областима од значаја за циљне групе обухваћене ЛАП-ом, • Добро организован Центар за оцијални рад, Црвени крст и друге установе у локалној заједници, • Добри технички и административни капацитети • Постојање локалних стратешких докумената (Стратегија развоја општине, Стратегија развоја социјалне заштите, Локални акциони план за младе итд.) • Развијеност инфраструктуре за спровођење предвиђених циљева, • Заинтересованост и укључивање циљне групе у решавању проблема, • Постојање ажурне базе података о избеглим, ИРЛ и повратницима по основу споразума о реадмисији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост појединих локалних институција и републичких институција које се баве овом проблематиком, • Нерешени имовинско правни односи у локалној заједници, • Висока стопа незапослености у локалној заједници • Ограничени финансијски фондови локалне самоуправе, • Недовољно развијена сарадња јавног и приватног сектора. • Недовољна заинтересованост највећих привредних субјеката • Недовољна сарадња институција система на решавању проблема ове популације • Отежано праћење кретања повратника из процеса реадмисије, која резултира злоупотребом одеђених права. • Недовољна информисаност шире локалне јавности о питањима избеглих, ИРЛ повратника по основу споразума о реадмисији, • Недовољна информисаност дијаспоре о

	<ul style="list-style-type: none"> • спроведена анкета о стамбеним и другим потребама избеглица и ИРЛ, • Дугогодишњи рад и искуство повереника • Добра повезаност између локалне самоуправе и корисника ЛАП –а (издвајање буџетских средстава итд.) • Усклађеност између података у базама различитих институција • Дobar географски положај (погранична зона), • Добра комуникација привредника и локалне самоуправе, 	<p>могућностима повезивања и улагања,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Непрепознавање значаја економских миграција на локалном нивоу,
С	<u>Могућности</u>	<u>Препреке</u>
П О Љ А Ш Њ Е	<ul style="list-style-type: none"> • Постојање политичког консензуса за решавање проблема избеглица, ИРЛ, миграната и повратника на националном нивоу, • Постојање националне стратегије за решавање проблема миграната, • Реформа у социјалној заштити, образовању и запошљавању, • Постојање планова и програма НСЗ (нарочито за samozapošljavanje) • Постојање регионалног пројекта за трајно решавање стамбених проблема избеглих и расељених; • активности и програми КИРС-а у виду подршке и сарадње у решавању проблема (опредељена значајна буџетска средства), • доступност донаторским фондовима и могућност приступа предприсупним фондовима ЕУ, • преумеравање миграцијских токова унутар државе, 	<ul style="list-style-type: none"> • лоша глобална економска и геополитичка ситуација, • неједнак третман локалне самоуправе у односу на остале пограничне општине, • спора имплементација националних стратегија и планова • недовољно ангажовање надлежних институција на решавању имовинско – правних питања избеглица у земљама порекла, • Питање избеглих и ИРЛ није више у фокусу шире јавности, • исељавање младог, репродуктивног и радно способног становништва, • недостатак атрактивних развојних шанси за повратнике из иностранства, • недовољан интензитет сарадње (културне, економске итд.) са дијаспором – земљама порекла становника из општине,

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната, извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавање позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом окружењу. Анализа је урађена применом SWOT технике.

Анализа заинтересованих страна

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране

за унапређење положаја миграната у општини које су диференциране на:

- крајње кориснике ЛАП-а (различите категорије миграната)и
- кључне партнере у локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Крајњи корисници услуга Локалног акционог плана за управљање миграцијама су:

- Избеглице
- Интерно расељена лица
- Повратници по Споразуму о реадмисији
- Тражиоци азила
- Мигранти у потреби без утврђеног статуса
- Економски мигранти
- Остале мигрантске категорије (дијаспора, жртве трговине људима)

Кључни партнери у реализацији Локалног акционог плана у локалној самоуправи су:

- **Општина Бачка Паланка** која ће у општинским буџетима у периоду од 2024-2028 године пројектовати и одредити средства и самим тим створити кључне предуслове за имплементацију Локалног акционог плана. Без финансијског учешћа Општине Бачка Паланка не би била могућа реализација ЛАП-а за управљање миграцијама.
- **Општинска управа**, која обезбеђује општи оквир, локалну регулативу и услове за реализацију подршке избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у локалној заједници(пре свега људске потенцијале за реализацију подршке избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у локалној заједници). У оквиру Општинске управе се спроводе и координирају различити програми развоја пољопривреде и села и привлачења инвестиција, те прати и анализира кретања у области привреде. Основна улога Општинске управе у реализацији ЛАП-а је пре свега кадровска подршка јер се из Општинске управе регрутују стручњаци из различитих области (грађевинске, финансијске, правне итд.). Поред тога Општинска управа пружа сву неопходну логистичку помоћ (прстор, возила, гориво итд.) за реализацију појединачних циљева из ЛАП-а.
- **Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије**, који обавља послове који се односе на: утврђивање статуса избеглица, збрињавање избеглица ИРЛ и повратника, вођење ажурних евиденција, усклађивање пружања помоћи избеглицама, ИРЛ и повратницима од стране других организација (домаћих и страних), обезбеђивање смештаја, покреће иницијативе за тражење међународне помоћи од институција УН и других међународних организација итд.. Комесаријат је најзначајнији партнер јер се од њега очекује да директно или индиректно (посредством хуманитарних организација) учествује у финансирању имплементације Локалног акционог плана, односно специфичних циљева одређених у њему; Обезбеђује средства за реализацију пројеката који се спроводе у ЛАП-у за управљање миграцијама
- **Повереништво за избеглице и миграције** као део Општинске управе које врши поверене послове у оквиру своје основне делатности и координације различитих програма на локалном нивоу пружа обухватну подршку избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима кроз различите програме и индивидуалну помоћ. Обавља послове евидентирања пиркупљених података,

утрђивање статуса и положаја избеглих и рсељених лиц, расписивање јавних позива за избегла и интерно расељена лица и обављање свих административних послова за комисију за доделу помоћи избеглим и интерно расељеним лицима, као и сарадња са свим нивоима власти. Издавање уверења на захтев странке у року прописаном законом. Састављање извештаја и достављање вишим нивоима.

- **Центар за социјални рад Општине Бачка Паланка** организује и спроводи различите услуге социјалне заштите у локалној заједници и пружа друге врсте законом предвиђене подршке избеглим и интерно расељеним лицима у остваривању социјалних права. Најважније функције центра су: непосредно остваривање социјалнезаштите грађана и њихових породица, остваривање функције органа старатељства, праћење и проучавањесоцијалних потреба и проблема, превентивна делатност, планирање и програмирање социјалне заштите,координирање активности на споровођењу социјане заштите и социјалног рада у општини.
- **Црвени крст Бачка Паланка** кроз своју основну делатност и програме пруже подршку овој циљној групи. Црвени крст ће активно учествовати у збрињавању и пружању помоћиизбеглицима, ИРЛ и повратницима и то не само хуманитарног карактера већ и организовањем здравствене заштите, помоћипри упису у школе, при запошљавању, социјалних помоћи.Волонтери Црвеног крста несебично раде на достављању хуманитарне помоћи угроженим избеглим и интерно расељеним лицима.
- **Национална служба за запошљавање – Филијала Бачка Паланка** треба да буде један од кључних партнера у остваривању једног од специфичних циљева одређеног кроз Локални акциони план (побољшавање могућности запошљавања радно способних избеглих, интерно расељених лица и повратника кроз доквалификацију). Ажуриране базе података о незапосленим лицима ће представљати полазне основе за реализацију овог циља. Повереништво за избегла и интерно расељена лица има добру сарадњу са Националном службом за запошљавање када је потребно за кориснике помоћ у решавању админисративних послова.
- **Образовне институције** поред укључивања у образовни систем под једнаким условима као и за друге ученике у складу са могућностима обезбеђују и додатно образовање које ће бити неопходно за доквалификацију крајњих корисника овог Локалног акционог плана. Такође образовне институције сарађују у свим другим програмима намењеним овим циљним групама.
- **Здравствене институције** - Дом здравља «Др Младен Стојановић» Бачка Паланка и друге здравствене установе на територији општине пружаће различите услуге из свог домена и сарађиваће са другим институцијама у програмима намењеним избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима.
- **Невладине организације** које су имале и које ће упражњавати своје активности на подручју општине Бачка Паланка, а те активности односе се нахуманитарну помоћ (превасходно грађевински материјал), подизање капацитета избеглих, ИРЛ, и повратника обезбеђивање помоћи у прибављању докумената и правнепомоћи, итд. Међу њима најактивније су: УНХЦР, АСБ,Комитет за помоћ избеглим и ратомпогођеним лицима, ХАЦИТ итд.

- **Фонд за избегла и интерно расељена лица (АПВ-е)** за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима, чија се улога огледа у виду различитих програма помоћи за избегле и интерно расељене.
- **Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања** које кроз систем социјалне заштите обезбеђује остваривање свих законом предвиђених права у овој области за интерно расељена лица и за избегле.

Анализа проблема са закључцима

Анализа проблема је показала да су главни проблеми избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната повратника у Општини Бачка Паланка:

- **Нерешено стамбено питање.** Са овим проблемом се суочава део избеглих, интерно расељених и повратника по основу Споразума о реадмисији који станују приватно. Смањена је потреба за проналажењем трајних стамбених решења, јер је велики део припадника ових рањивих скупина трајно стамбено решен у претходна два циклуса имплементације ЛАП-а. (2009-2013 и 2014-2018). Овај проблем је нарочито изражен код лица која живе у приватном смештају, јер су она суочена са проблемом плаћања закупа станова и режијских трошкова. Да би умањили те трошкове, често станују у неадекватним условима и недовршеним стамбеним објектима,
- **Незапосленост и материјално сиромаштво.** Релативно висока стопа незапослености у локалној заједници и недостатак радних места условавају и високу незапосленост избеглих, интерно расељених лица и повратника. Проблем незапослености у општини Бачка Паланка је и један од значајних фактора економске миграције из општине у друге веће урбане средине, нарочито Нови Сад, као и одлазак у иностранство. Велики број лица се бави привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде у зони сиве економије.
- **Неодговарајућа образовна и квалификациона структура у односу на потребе локалне привреде.** Међу избеглим, интерно расељеним лицима, а посебно повратницима доминирају особе са основном школом и трећим и четвртим степеном стручности. Додатни проблем представља што образовни профили за које су ове особе стекле квалификацију често не одговарају потребама развоја привреде и других делатности у општини Бачка Паланка.
- **Отежано располагање сопственом имовином у земљама и местима порекла.** Овај проблем се односи само на избегла и интерно расељена лица и манифестује на локалном нивоу претежно у Републици Хрватској и делом на Косову и Метохији, али његово решавање је везано за националне институције и сарадњу Србије са бившим Републикама СФРЈ,
- **недовољни и неодговарајући социјално-материјални потстицаји** за интеграцију избеглих, интерно расељених лица и повратника и повратника по споразуму о реадмисији, јер локална самоуправа нема довољно снажну материјалну основу да путем потстицаја оснажи социјално материјални статус ових рањивих категорија,

- **пасивност избеглица, интерно расељених лица и посебно повратника** повратника по споразуму о реадмисији **у локалној заједници** у односу на сопствене проблеме која се исказује кроз непостојање свести о потреби самоорганизованости,
- **честе миграције ове популације са и на територију Општине Бачка Паланка**, без евидентирања у бази Повереништва, базу података чини недовољно ажурном, што отежавамогућност сагледавања и бржег решавања њихових проблема.
- **Недовољни и неодговарајући социјално-економски подстицај за интеграцију** избеглица и интерно расељених лица као и реинтеграцију повратника по споразуму о реадмисији.
- **Пасивност** избеглица, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији у локалној заједници у односу на сопствене потребе који се исказују кроз непостојање свести о самоорганизовању.
- **Економски мигранти (одлив радно способног становништва)** - из општине Бачка Паланка се у највећој мери исељава најчешће младо и високообразовано становништво, те емиграција има изразито негативне последице на понуду квалификоване радне снаге и свеукупни економски развој. Овај процес се одвија у контексту завршетка редовних студија у урбаним местима (Београд, Нови Сад и Суботица) и сталним настајењем у месту студирања. Исто тако одређен број младих људи одлази у иностранство у потрази за послом и бољим животом Све већи одлив радно и репродуктивно способног становништва у веће градове условљава слабљење свеукупног развојног потенцијала општине Бачка Паланка.
- **Жртве трговине људима** – иако на територији Општине Бачка Паланка нису евидентирани случајеви трговине људима, то није индикатор да трговине људима нема. Обзиром да је територија локане самоуправне погранично подручје са Републиком Хрватском са сигурношћу се могу очекивати у наредном периоду случајеви трговине људима. У смислу наведеног неопходно је превентивно деловати кроз спровођење низа едукација (округли столови, радионице, информисање становништва кроз поделу едукативног материјала итд.) на тему трговине људима.

Препоруке за решавање проблема:

Решавање питања положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната је неопходно још од процеса планирања повезати са већ дефинисаним општим развојним пројектима општине. У том смислу овај Локални акциони план би требало да основне елементе социјалне интеграције избеглих, интерно расељених лица и повратника – становање, стицање одговарајуће квалификације, побољшање могућности за запошљавање, повеже са опредељењима у просторном уређењу Општине, развоју привреде и других делатности. Озбиљност и обим проблема са којима се суочавају лица у статусу миграната намеће плански и фазни приступ њиховом решавању. Ово се нарочито односи на проблем становања који захтева значајне ресурсе. Неопходно је планирати решавање ових проблема кроз попутну усклађености програмских и финансијских аспеката плана и уз систематско

издвајање дела средстава из локалног буџета и планирање начина за прикупљање средстава кроз различите нове пројекте или привлачење већ постојећих донаторских и кредитних пројеката.

У решавању проблема ових маргиналних група неопходно је усвојити следеће препоруке:

- Покренути иницијативу за стамбено збрињавање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији на територији локалне заједнице.
- Иницирати покретање расправе у договору са свим релевантним чиниоцима, како би се донаторима предложили услови за аплицирање по програмима који би били прилагођени реалном чињеничном стању на терену.
- Радити на повећању видљивости најугроженијих миграната у локалној заједници
- Повећати запосленост преквалификацијом и доквалификацијом избеглица, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији за дефицитарна занимања.
- Обухватити адекватним културним и спортским манифестацијама што већи број младих припадника мигрантске популације;
- Обезбедити континуиране едукативне програме и обуке за различите категорије миграната, нарочито жене.
- Иницирати сарадњу са свим заинтересованим странама на тему јачања капацитета у управљању миграцијама
- Континуирана обука запослених у ЈЛС у циљу управљања мешовитим миграцијама
- Јачати сарадњу са Комесаријатом за избеглице и миграције
- Мапирати дијаспоре – сачињавање базе података о припадницима дијаспоре, могућностима сарадње и повратку у државу порекла.
- Креирати платформе за успостављање културне, привредне и других видова сарадње матичне државе и дијаспоре,
- Едукација, дијалог и сарадња неопходни како би се максимизирале предности миграција и осигурало да миграција доприноси развоју, којим се креирају могућности за све.

У процесу израде локалног акционог плана неопходно је узети у обзир, с једне стране реално постојеће локалне ресурсе и чињеницу да су избегла и интерно расељена лица једна од бројних друштвено рањивих група, а с друге стране уважити оне њихове потребе и проблеме који су специфични резултат избеглиштва и расељеништва.

Поглавље 4.

ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ

Критеријуми за избор приоритетних група оквиру Локалног акционог плана за

решавање питања избеглих, ИРЛ, повратника по Споразуму о реадмисији, тражиоца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса у Општини Бачка Паланка су следећи:

- Стамбена и егзистецијална угроженост циљне групе
- Бројност циљне групе погођене одређеним проблемом
- Хитност решавања проблема
- Досадашњи ниво обухвата лица и група организованом друштвеном подршком
- Истовремена погођеност циљне групе већим бројем проблема
- Видљивост и распрострањеност проблема одређене групе у локалној заједници
- Структура породице погођене одређеним проблемом (нпр. самохрани родитељ, члан породице је особа са инвалидитетом, хронични болесник, дете са сметњама у развоју, особа старија од 60 година и др.)
- Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе
- Активан приступ – спремност корисничке групе на активизам самоорганизовање.
- Капацитети групе за допринос локалном развоју
- Мандат и одговорност локалне самоуправе у односу на проблем

На основу критеријума који су пре свега базирани на видљивости и распрострањености проблема циљне групе, укупног броја лица припадника циљној групи, незапослености, материјалном сиромаштву, степену угрожености, али и могућностима циљне групе да допринесу развоју локалне заједнице, овај Локални акциони план ће бити примарно усмерен на следеће **ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ**:

- Породице избеглица, ИРЛ и повратника по Споразуму о реадмисији и које немају решено стамбено питање:
- живе у приватном смештају и немају трајно стамбено решење,
- имају у власништву неуслован стамбени објект коме је потребна адаптација и реконструкција,
- започели су стамбену индивидуалну градњу, а немају средстава да је заврше,
- Незапослено радно способне избеглице, ИРЛ и повратници по Споразуму о реадмисији без одговарајућих квалификација, који немају одговарајућу стручну спрему за потребе привреде општине Бачка Паланка,
- Незапослене радно способне избеглице, ИРЛ и повратници по Споразуму о реадмисији са одговарајућим квалификацијама, али без средстава за започињање самосталне делатности, који уз помоћ друштвене заједнице желе започети неки приватни бизнис-самозапошљавање
- Стари који нису остварили права из радног односа и немају лична примања,
- Становнике нехигијенских насеља из категорија ИРЛ и повратници по Споразуму о реадмисији
- Тражиоце азила
- Мигранте у потреби без утврђеног статуса
- Економске мигранте
- Дијаспору

Посебно рањиве категорије у оквиру приоритетних група су:

- Вишечлане и вишегенерацијске породице,
- Породице без сталних месечних примања или са примањима до висине НСП, посебно са незапосленим члановима старијим од 50 година,
- Једнородитељске породице са малолетном децом и децом на редовном школовању,
- Породице избеглица, ирл, тражилаца азила и миграната у потерби без утврђеног статуса у којима је жена носилац домаћинства,
- Породице чији је члан/ови особа са инвалидитетом, хронично болесна особа и/или дете са сметњама у развоју,
- Домаћинства лица старијих од 65 година без прихода или са минималним приходима, Породице чији је члан смртно настрадао или нестало у сукобима на простору бивше СФРЈ,
- Породице ратних војних инвалида,
- Неписмена лица и лица која не владају језиком средине и
- Жртве насиља у породици

У свим наведеним корисничким групама жене се третирају као посебан приоритет.

Приоритетни проблеми: нерешено стамбено питање, незапосленост, недостатак материјалних средстава, здравствени проблеми, недовољна искоришћеност развојног потенцијала циркуларних миграција и дијаспоре.

Поглавље 5.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и од потребе унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса, економских мигранатана територији општине Бачка Паланка,а у складу са националним стратешким опредељењима, овим Локалним акционим планом дефинисан је **општи циљ** који је реално могуће остварити у периоду 2024.– 2028.године, ито путем систематских и одрживих програма.

Општи циљ ЛАП-а
Кроз свеобухватно управљање миграцијама створити услове за испуњавање секторских циљева као што су: побољшање социјалног положаја, заштита права избеглих, интерно расељених лица, повратника и миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва.

Специфични циљеви ЛАП-а.

Специфични циљеви ЛАП-а

Специфични циљ 1: У периоду од 2024. до 2028. године, у складу са мерама популационе политике Општине, стамбено збринути најмање 10 породица избеглица, ИРЛ и повратника по основу споразума о реадмисији кроз програм откупа кућа са окућницом;

Активности и мере у оквиру специфичног циља 1 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1,10, 11 и 17.

Специфични циљ 2: У периоду од 2024. до 2028. године стамбено збринути најмање 40 породица избеглих, ИРЛ и повратника по основу споразума о реадмисији доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих безусловних објеката;

Активности и мере у оквиру специфичног циља 2 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1,10, 11 и 17.

Специфични циљ 3: У периоду од 2024. до 2028. године, организовати 5 радионица или округлих столоваза јачање капацитета локалне самоуправе на тему жртава трговине људима.

Активности и мере у оквиру специфичног циља 5 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1, 8, 10, 16 и 17..

Специфични циљ 4: У периоду од 2024. до 2028. године, стамбено збринути најмање 5 породица избеглица и ИРЛ кроз програм доделе монтажних кућа.

Активности и мере у оквиру специфичног циља 4 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1,10, 11 и 17.

Специфични циљ 5: У периоду од 2024. до 2028. године, организовати 5 радионица или округлих столоваза јачање капацитета локалне самоуправе за активности на унапређењу планирања у области миграција и развоја.

Активности и мере у оквиру специфичног циља 5 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1, 8, 10, 16 и 17.

Специфични циљ 6: У периоду од 2024. до 2028. године, стамбено збринути најмање 3 породице избеглих лица кроз програм куповине стамбене јединице.

Активности и мере у оквиру специфичног циља 6 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1,10, 11 и 17.

Специфични циљ 7: У периоду од 2024. до 2028. године, побољшати могућности запошљавања најмање 50 радно способних избеглих, интерно расељених ица и повратника реализацијом програма доквалификације у сарадњи са Културним центром Општине Бачка Паланка.

Активности и мере у оквиру специфичног циља 7 доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде УН бр. 1,4, 8, 10, и 17.

Специфични циљ 8: У периоду од 2024. до 2028. године остварити најмање 5 студијских путовања у земље окружења - порекла најбројније дијаспоре у Србији.

Активности и мере у оквиру специфичног циља 8 доприносе остваривању Циљева

одрживог развоја Агенде УН бр. 1, 8, 10 и 17.

Поглавље 6.

АКТИВНОСТИ – ЗАДАЦИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ЛАП-а

Специфични циљ 1: до краја 2028. године, у складу са мерама популационе политике Општине, стамбено збринуту најмање 10 породица избеглица, ИРЛ и повратника по основу споразума о реадмисији кроз програм откупа кућа са окућницом.							
Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/ или остали локални ресурси	Остали извори		
1.1. Обезбеђивање финансијских средстава за откуп домаћинства	1. квартал	Обезбеђена потребна финансијска средства	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси, новчана средства		Локална самоуправа	КИРС
1.2. Формирање комисије за избор корисника	1. квартал	Формирана комисија	Одлука о формирању комисије	Људски ресурси		Председник Општине	
1.3. Доношење правилника и огласа за избор корисника	1. квартал	Усвојен текст правилника и огласа.	Записник	Људски ресурси и техничка средства		Комисија за избор корисника	
1.4. Објављивање огласа за откуп домаћинства	1. квартал	Објављен оглас, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси, простор и опрема за рад, новчана средства		Општинска комисија, ЛС	КИРС

1.5. избор потенцијалних корисника и обилазак кућа за откуп	2. квартал	Утврђена листа потенцијалних корисника	Записници и конкурсна комисија	Људски ресурси и техничка средства		Комисија за избор корисника	
1.6. израда и објављивање прелиминарне листе	15 дана 2. квартал	Утврђена и објављена прелиминарна листа	Записници, извештаји	Људски ресурси		Општинска комисија, Локална самоуправа	КИРС
1.7. избор корисника и објављивање коначне листе	2. квартал	Утврђена листа од најмање 2 корисничке породице за које ће бити откупљена домаћинства, склопљени уговори с корисницима	Број склопљених уговора	Људски ресурси		Комисија за избор корисника	
1.8. потписивање споразума између донатора и власника	3. квартал	Потписани споразуми	Број потписаних споразума	Људски ресурси		Донатор, власник, корисник	Локална самоуправа
1.9. потписивање купопродајног уговора	7 дана	Потписани купопродајни уговори	Број потписаних уговора	Људски ресурси и новчана средства		Власник, корисник	Локална самоуправа, KIRS
1.10. Усељавање откупљених домаћинстава	3. квартал	Усељено најмање 2 домаћинства	Број усељених домаћинстава	Људски ресурси, транспортна средства		Локална самоуправа	КИРС медији
1.11. Медијска презентација целокупне реализације програма	4. квартал	Објављене информације о програму на локалним ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	КИРС, локални медији

1.12. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	КИРС
---	--------------	--	---	---	--	--------------------	------

Специфични циљ 2: До краја 2028. године стамбено збринути најмање 40 породица избеглих, ИРЛ и повратника по основу споразума о реадмисији доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих безусловних објеката.

Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и / или остали локални ресурси	Остали извори		
2.1. Формирање комисије	1. квартал	Формирана Комисија	Одлука о формирању Комисије	Људски ресурси		Скупштина општине	
2.2. Доношење правилника и израда критеријума за одабир приоритетних породица	1. квартал	Донесен правилник, израђени критеријуми	Квалитет правилника и критеријума	Постојећи Људски ресурси		општинска комисија	КИРС
2.3. расписивање огласа	1. квартал	Оглас објављен	Садржај и услови конкурса	Људски ресурси и новчана средства		општинска комисија	Локални медији

2.4. избор корисника и израда прелиминарне листе	2. квартал	Утврђена и објављена прелиминарна листа	Записници, извештаји	Људски ресурси		општинска комисија	
2.5. израда и објављивање коначне листе	2. квартал	Утврђена коначна листа.	Записник	Постојећи Људски ресурси		општинска комисија	КИРС
2.6. расписивање тендера и одабир најбољег добављача	2.квартал	Тендер расписан и одабран најбољи понуђач	Садржај и услови тендера, садршај понуда	Људски ресурси и техничка средства		општинска комисија	Комисија за спровођење јавне набавке
2.7. потписивање уговора са добављачем	3. квартал	Потписан уговор	Услови и садржај уговора	Људски ресурси и новчана средства		општинска комисија	
2.8. потписивање уговора са корисницима	3.квартал	Потписани уговори	Садржај уговора	Људски ресурси			
2.9. испорука грађевинског материјала	3.квартал	Подељена помоћ за 12 породица	Садржај и квалитет помоћи	Постојећи Људски ресурси		Повереник, општинска комисија	КИРС
2.10. праћење уградње грађевинског материјала	4. квартал	Пропраћена реализација програма и уградње материјала	Квалитет и ниво остварености			Повереник, општинска комисија	КИРС
2.11. извештај о реализацији програма	4. квартал	Реализација документована	Садржај и критеријуми извештаја			Повереник, општинска комисија	КИРС

Специфични циљ 3: У периоду од 2024. до 2028. године, организовати 5 радионица или округлих столова за јачање капацитета локалне самоуправе на тему жртава трговине људима.

Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и / или остали локални ресурси	Остали извори		
3.1. Потписивање уговора са донатором	1. квартал	Обезбеђена потребна финансијска средства	Потписан уговор	Људски ресурси, запослени у Општини		Повереништво за избеглице	Донатори
3.2. Презентација програма округлог стола и јавно оглашавање	2. квартал	Одржана презентација најмње 1 обуке (округли сто или радионица)	Објављен позив - презентација	Људски ресурси и средства за оглашавање		Локална самоуправа и повереништво за избеглице	Локални медији
3.3. Одабир полазника обуке/ предавача за округли сто	2. квартал	Одржана радионица/округли сто	Број учесника/ предавача	Људски ресурси и средства за оглашавање		Локална самоуправа, Савет за трајна решења	Донатори
3.4. Одржавање округлих столова/радионица на тему жртава трговине људима.	2. квартал	Објављен оглас, прикупљене пријаве	Број учесника/ предавача	Буџет ЛС или донатора		Локална самоуправа, Савет за трајна решења	Донатори
3.5. Извештај о завршетку реализације радионице /округлог стола	3. квартал	Урађен извештај	Усвојен извештај/ потврда о пријему извештаја	Људски ресурси		Локална самоуправа	Донатори

Специфични циљ 4 : До краја 2028. године, стамбено збринути најмање 5 породица избеглица, и повратника кроз програм доделе монтажних кућа.

Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и / или остали локални ресурси	Остали извори		
4.1. Одлука Скупштине општине о додели земљишта	1. квартал	Обезбеђена потребна финансијска средства	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси		Локална самоуправа	
4.2. Потписивање уговора о реализацији пројекта монтажних кућа, припрема потребне грађевинске документације и добијање локацијске дозволе	1. квартал	Уговор о реализацији потписан, грађевинска документација припремљена и добијена локацијска дозвола	Потписан уговор, комплетна грађевинска документација и документација за локацијску дозволу	Људски ресурси		Локална самоуправа, повереник	
4.3. Формирање комисије за избор корисника	2. квартал	Комисија формирана	Састав комисије	Људски ресурси		Локална самоуправа, повереник	
4.4. Усвајање правилника	2. квартал	Правилник усвојен	Садржај и сулови правилника	Људски ресурси		Комисија	КИРС
4.5. Расписивање и спровођење огласа за избор корисника	2. квартал	Објављен оглас, прикупљене пријаве	Врста и број пријава	Људски ресурси		Комисија, Локална самоуправа	

4.6. Расписивање тендера за избор добављача	2. квартал	Тендер расписан	Број и квалитет понуда	Људски ресурси		Комисија, Локална самоуправа	КИРС
4.7. Потписивање уговора са добављачем	3. квартал	Уговор потписан	Садржај и сулови уговора	Људски ресурси и новчана средства		Комисија, Локална самоуправа	КИРС
4.8. Израда прелиминарне листе корисника	3. квартал	Прелиминарна листа комплетирана	Најмање 2 породице прелиминарно одобрено	Људски ресурси		Комисија, Локална самоуправа	
4.9. Разматрање приговора, усвајање и објављивање коначне листе корисника	3. квартал	Усвојена коначна листа најмање 2 корисничке породице	Донета одлука о коначној листи са најмање 2 корисничке породице	Људски ресурси		Комисија	КИРС
4.10. Постављање монтажних кућа	4. квартал	Монтажне куће постављене	Монтажне куће за најмање 2 породице спремне за усељење	Људски ресурси		Добављач	Комисија
4.11. Потписивање уговора са корисницима и усељење	4. квартал	Корисници усељени	Најмање 2 корисничке породице стамбено збринуте у монтажним кућама	Људски ресурси		Комисија, општинска управа	
4.12. Медијска промоција програма	4. квартал	Пројекат медијски покривен	ТВ/радио и јавни прикази/чланци	Људски ресурси		ТВ/радио станице и новине	Локална заједница
4.13. Праћење и евалуација програма	Континуирано			Људски ресурси			

Специфични циљ 5: до краја 2028. године,организовати радионице или округли сто за јачање капацитета локалне самоуправе на активностима на унапређењу планирања у области миграција решавања проблема избеглих, интерно расељених и предузетника.							
Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/ или остали локални ресурси	Остали извори		
5.1. Потписивање уговора са донатором	1. квартал	Обезбеђена потребна финансијска средства	Потписан уговор	Људски ресурси, запослени у Општини		Повереништво за избеглице	Донатори
5.2. Презентација програма округлог стола и јавно оглашавање	1. квартал	Одржана презентација најмње 1 обуке (округли сто или радионица)	Објављен позив - презентација	Људски ресурси и средства за оглашавање		Локална самоуправа и повереништво за избеглице	Локални медији
5.3. Одабир полазника обуке/ предавача за округли сто	1. квартал	Одржана радионица/округли сто	Број учесника/ предавача	Људски ресурси и средства за оглашавање		Локална самоуправа, Савет за трајна решења	Донатори
5.4.Одржавање округлих сорова/радионица на тему управљања миграц.	2. квартал	Објављен оглас, прикупљене пријаве	Број учесника/ предавача	Буџет ЛС или донатора		Локална самоуправа, Савет за трајна решења	Донатори
5.5. Извештај о завршетку реализације радионице /округлог стола	3. квартал	Урађен извештај	Усвојен извештај/ потврда о пријему извештаја	Људски ресурси		Локална самоуправа	Донатори

Специфични циљ 6: до краја 2028. године, стамбено збринути најмање 3 породице избеглица кроз програм куповине стамбене јединице							
Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/ или остали локални ресурси	Остали извори		
6.1. Обезбеђивање финансијских средстава за откуп стамбене јединице	1. квартал	Обезбеђена потребна финансијска средства	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси, новчана средства из откупа стамбених јединица у РХП-у		Локална самоуправа	КИРС
6.2. Формирање комисије за избор корисника	1. квартал	Формирана комисија	Одлука о формирању комисије	Људски ресурси		Председник Општине	
6.3. Доношење правилника и огласа за избор корисника	1. квартал	Усвојен текст правилника и огласа.	Записник	Људски ресурси и техничка средства		Комисија за избор корисника	
6.4. Објављивање огласа за откуп стамбене јединице	1. квартал	Објављен оглас, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси, простор и опрема за рад, новчана средства		Општинска комисија, ЛС	КИРС
6.5. избор потенцијалних корисника	2. квартал	Утврђена листа потенцијалних корисника	Записници и конкурсна комисија	Људски ресурси и техничка средства		Комисија за избор корисника	

6.6. израда и објављивање прелиминарне листе	2. квартал	Утврђена и објављена прелиминарна листа	Записници, извештаји	Људски ресурси		Општинска комисија, Локална самоуправа	КИРС
6.7. избор корисника и објављивање коначне листе	2. квартал	Утврђена листа од најмање 2 корисничке породице за које ће бити откупљена домаћинства, склопљени уговори с корисницима	Број склопљених уговора	Људски ресурси		Комисија за избор корисника	
6.8. потписивање купопродајног уговора	3. квартал	Потписани купопродајни уговори	Број потписаних уговора	Људски ресурси и новчана средства		Власник, корисник	Локална самоуправа, KIRS
6.9. Усељавање откупљених стамбених јединица	3. квартал	Усељена стамбена јединица/ домаћинство	Број усељених стамбених јединица/ домаћинстава	Људски ресурси, транспортна средства		Локална самоуправа	КИРС медији
6.10. Медијска презентација целокупне реализације програма	4. квартал	Објављене информације о програму на локалним ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	КИРС, локални медији
6.11. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	КИРС

Специфични циљ 7: До краја 2028. год. побољшати могућности за запошљавање најмање 50 радно способних избеглих, интерно расељених лица и повратника реализацијом програма доквалификације у сарадњи са Културним центром Општине Бакча Паланка

Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/ или остали локални ресурси	Остали извори		
7.1.Идентификовање потреба за одређеним занимањима и израда програма доквалификација	1. квартал	Идентификоване потребе за одређеним занимањима и израђен програм доквалификација	Број и врсте дефицитарних занимања	Људски ресурси – запослени у НСЗ		Повереништво за избеглице	НСЗ
7.2. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	2. квартал	Одржане најмање 2 презентације за најмање 10 потенцијалних корисника; оглашен програм преко локалних ТВ станица у трајању од 7 дана	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања	Сала за презентацију, простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ, локална самоуправа, локални медији
7.3. Формирање комисије	2. квартал	Комисија формирана	Састав комисије			Скупштина општине	КИРС
7.4. Усвајање правилника	2. квартал	Правилник усвојен	Садржај и услови правилника			Комисија	КИРС
7.5. Расписивање	2. квартал	Јавни позив оглашен	Садржај и услови			Комисија,	КИРС

јавног позива			јавног позива			општина	
7.6. Избор корисника	3. квартал	Корисници одабрани	Број и структура корисника			Комисија, општина	КИРС
7.7. Припремање распореда обуке	3. квартал	Направљен распоред обуке кандидата по одговарајућим занимањима	Број кандидата по занимањима, време реализације обука по занимањима	Људски ресурси		Комисија, НСЗ	КИРС
7.8. Реализација програма обуке	3. квартал	Одржане обуке за кориснике програма преквалификације; обуку је успешно завршило најмање 10 полазника	Број и врста реализованих обука (врста занимања), број полазника који су успешно завршили обуке	Људски ресурси, предавачи, простор		Локална самоуправа	НСЗ
7.9. Информисање послодаваца о новим кадровима	4. квартал	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих привредних области	Број послодаваца који су показали спремност да приме на пробни рад особе које су успешно завршиле обуку	Људски ресурси		Локална самоуправа	НСЗ, привредници, предузетници, локални медији
7.10. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континурано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	КИРС

Специфични циљ 8: У периоду од 2024. до 2028. године остварити најмање 5 студијских путовања у земље окружења - порекла најбројније дијаспоре у Србији.

Активности	планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и / или остали локални ресурси	Остали извори		
8.1. Доношење одлуке о дестинацији студијског путовања	1. квартал	Донета одлука	Одлука о студијском путовању	Људски ресурси		Локална самоуправа	
8.2. Формирање радне групе за организацију и реализацију студијског путовања	1. квартал	Донето решење	Решење о формирању радне групе	Људски ресурси		Локална самоуправа	
8.3. Израда плана студијског путовања	1. квартал	Израђен план	План студијског путовања	Људски ресурси		Радна група за организацију и реализацију студијског путовања	
8.4. Избор учесника студијског путовања	1. квартал	Утврђена и објављена листа учесника	Листа учесника	Људски ресурси		Радна група за организацију и реализацију студијског путовања	Културно-уметничка друштва, школе, невладине организације итд.

8.5. Избор превоза, смештаја и исхране учесника	2. квартал	Изабран превозник и домаћин смештаја и исхране.	превозник и угоститењски објекат за смештај и исхрану	Људски ресурси буџет ЛС		Радна група за организацију и реализацију студијског путовања	Донатори
8.6. потписивање уговора са превозником и домаћином смештаја и исхране	2. квартал	Потписан уговор	Услови и садржај уговора	Људски ресурси и новчана средства		Локална самоуправа	Донатори
8.7. Реализација студијског путовања	2. квартал	Реализовано студијско путовање	Садржај и квалитет студијског путовања	Људски ресурси и новчана средства ЛС и донатора		Учесници студијског путовања	
8.8. извештај о реализацији студијског путовања	3. квартал	Сачињен извештај	Извештај о студијском путовању	Људски ресурси		Радна група за организацију и реализацију студијског путовања	КИРС

Поглавље 7. РЕСУРСИ-БУЏЕТ

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана за управљање миграцијама на територији општине Бачка Паланка за период 2024. – 2028. године бити укупно потребно око **20.750.000,00 РСД**. Општина Бачка Паланка изражава спремност да учествује у суфинансирању пројеката дефинисаних у ЛАП-у кроз специфичне циљеве у наредне четири године из буџета општине.

Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из више извора:

- буџет Републике Србије (преко Комесаријата за избеглице и миграције РС, надлежних министарстава и институција),
- буџет општине Бачка Паланка (суфинасирање пројеката 10%),
- донаторска средства (пројекти који ће се реализовити на основу овог Локалног акционог плана) и
- други доступни извори.

Детаљан годишњи буџет за сваку следећу годину примене ЛАП-а биће урађен на основу разрађених годишњих планова за те године.

Поглавље 8. ПРИМЕНА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Аранжмани за примену ЛАП-а у Општини Бачка Паланка обухватају **локалне структуре и различите и процедуре** које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура разликују се:

- 1) **Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а и**
- 2) **Структуре које су оперативне и примењују ЛАП**

Структуру за управљање процесом примене ЛАП, након његовог усвајања представљаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења, састављен од чланова из реда кључних актера у локалној заједници укључујући и кориснике овог локалног плана.

Овај Савет, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене Локалног плана,
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера – учесника у процесу унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у локалној заједници.
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног плана.
- Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) Локалног плана,

- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима у локалној самоуправи,
- подноси годишњи извештај Општинском већу са предлогом мера на отклањању неправилности приликом имплементације Локалног акционог плана,
- подноси завршни извештај Скупштини општине о реализацији Локалног акционог плана у планираном периоду.

Чланове Савета за трајна решења и миграције ће именовати Председник Општине Бачка Паланка у року од 30 дана од дана објављивања ЛАП-а у „Службеном листу Општине Бачка Паланка“.

Оперативну структуру за примену овог Локалног акционог плана чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници – партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног плана има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана,
- Непосредна комуникација са корисницима услуга која се обезбеђује ЛАП-ом,
- Редовно достављање извештаја координатору Локалног савета за миграцију о свим активностима на спровођењу ЛАП-а,
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака ЛАП-а,
- Унапређење процеса примене ЛАП-а у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуације).

Поглавље 9.

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ

- **Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације)** ЛАП-а је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП-а ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

- **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2024 – 2028. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично – једном годишње и подносиће се извештај Општини Бачка Паланка. Финална евалуација обавиће се почетком 2029 године.
- **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности – задатака и епецифичних циљева.
- **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене Локалног плана ће бити следећи:
 - Број нових услуга – локалних мера /програмаза различите мигрантске категорије;
 -
 - Обухват различитих категорија миграната новим услугама и мерама,
 - Структура корисника услуга и мера/програма у области управљања миграцијама,
 - Ниво укључености различитих актера у пружању услуга различитим категоријама миграната у локалној заједници,
 - Обим финансијских средстава издвојених за услуге приоритетним групама миграната,
 - Структура финансијских средстава издвојеним за услуге приоритетним групама мигранатау локалој заједници,
- **Процесни индикатори** за праћење и оцењивање успешности примене локалног плана ће бити следећи:
 - број објеката у власништву избеглих и расељених лица код којих је уграђен грађевински материјал у циљу побољшања услова становања
 - број купљених кућа у сеоским насељима
 - број сертификата о завршеној обуци
 - број новосаграђених објеката уз помоћ додељених грађевинских пакета за изградњу
 - број корисника програма доквалификације
 - број студијских путовања
- **Методе и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: база података, разни документи (закључени уговори, сертификати итд.) евидентирање корисника, интервјуји са корисницима (упитници, разговори, анкете), извештавање и др.

Локални савет за управљање миграцијама и трајна решења ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалог акционог плана – вршиће мониторинг и евалуацију. Локални савет ће својим планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног акционог плана, као и рокове у којима ће мониторинг и евалуација обављати.

НАПОМЕНА: Овај Локални акциони план треба да представља основу за креирање планске базе која ће омогућити системско решавање уочених проблема у области управљања миграцијама, уз нагласак да ће главни правац деловања бити усмерен на стварање друштвено и економски прихватљивог амбијента, у ком је могуће искористити позитивне утицаје које миграције могу имати на развој локалне заједнице, уз ублажавање њихових негативних ефеката.

Реализација специфичних циљева треба да представља приоритетну активност локалне самоуправе у наредном периоду, али треба нагласити да се овим неће исцрпити сви видови подршке и акције усмерене на област миграција и развоја. Свака акција у том смеру је добродошла и приступиће се њеној имплементацији.